

ม่วนใจ

พระอาจารย์ทูล ชิปปปณโณ

รักแล้วรักเลย

พระอาจารย์ทูล ชิปปปณโณ

คำปรารภ

ในช่วงชีวิตของหลวงพ่อบ้านได้เทศน์โปรดชาวโลกทั้งหลายมากมายกว่า ๕๐๐ กัณฑ์ เราได้ถอดเทปออกมาจัดทำเป็นหนังสือเพื่อว่าคำสอนของหลวงพ่อบ้านมีค่าจะได้เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับทุกท่าน เพราะมีหลายๆ ท่านที่ถนัดที่จะอ่านมากกว่าฟัง

จะสังเกตได้ว่าหลวงพ่อบ้านจะเทศน์คำสอนแตกต่างกันในแต่ละวาระ เช่น เทศน์ในงานศพ งานบุญ หรือเทศน์โปรดญาติโยม พระภิกษุ สามเณร หรือนักปฏิบัติที่มุ่งตรงต่อมรรคผลนิพพาน

หนังสือที่จะออกมาชุดนี้จะมีทั้งหมด ๑๐ เล่ม จะเป็นกัณฑ์เทศน์โปรดพระภิกษุ สามเณร ในระหว่างปีพ.ศ. ๒๕๓๑ ถึงพ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้จัดทำเห็นว่าเป็นประโยชน์มหาศาลไม่เฉพาะต่อนักบวชเท่านั้น แต่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่หวังความสุขเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตจนถึงผู้ที่หวังนิพพาน ในแต่ละตอนของเนื้อหาสาระ จะมีเคล็ดลับและเทคนิคที่จะช่วยประติดประต่อความข้องใจในขณะปฏิบัติ ซึ่งขณะนี้ปราศจากหลวงพ่อบ้านที่จะเป็นผู้ตอบคำถาม

หนังสือทั้ง ๑๐ เล่มนี้ ได้รวบรวมมาจากการถอดเทปหลายม้วนด้วยกัน ตั้งชื่อเสียใหม่ ซึ่งฟังแล้วอาจสะดุดใจผู้อ่านอยู่บ้าง แต่เนื้อหาสาระจะยังคงเป็นคำสอนของหลวงพ่อบ้านอยู่อย่างสมบูรณ์ ลองอ่านดูสักกัณฑ์ คณะผู้จัดทำได้ใช้เวลาและความสามารถเต็มที่กับ

หนังสือชุดนี้ และหวังอย่างยิ่งว่าผู้อ่านจะได้ประโยชน์สมเจตนารมณ์
หลวงพ่อดีพยายามที่จะสื่อความหมายคำสอนของ
พระพุทธองค์ให้เข้าใจได้ง่ายและปฏิบัติตามได้ เพื่อว่าเมื่อปราศจาก
หลวงพ่อดีแล้ว ลูกศิษย์ก็จะยังเดินทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ช่วยถอดเทปทั้ง ๑๒ ชุดนี้ ได้แก่
คุณพิราศิณี คุณเบญจ คุณพมญา คุณทวี และพระดร.ณัฐ ผู้ช่วย
ตรวจทานในภาคภาษาบาลีและจัดทำรูปเล่ม และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
คุณธนวัช (โหน่ง) ที่ช่วยเป็นที่ปรึกษาในการตั้งชื่อหนังสือและ
ออกแบบปกทั้งหมด เด็กชายณัฐวัชต์ (น้องกร) ผู้วาดภาพประกอบ
ในเล่ม และคุณโสรัถยา (หม่ออิว) ผู้เป็นธุระในการจัดพิมพ์

ขออนุโมทนากับทุกท่านแม้ไม่ได้เอ่ยนามมาในที่นี้ ที่มีส่วน
ช่วยให้หนังสือชุดนี้สำเร็จออกมาได้สมเจตนารมณ์ตามที่หลวงพ่อดี
ทูลเคยตั้งใจไว้

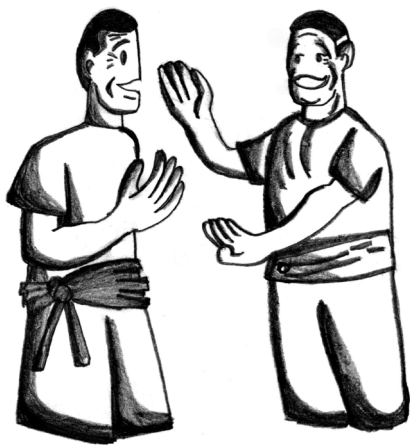
ขอกุศลผลบุญที่เกิดจากการกระทำนี้ จงส่งผลให้ท่านทั้ง
หลายบรรลุเป้าหมายไม่ว่าทางโลกหรือทางธรรมโดยสมบูรณ์ ให้
ปัญญาเกิดจนเป็นที่พึ่งของตัวเองได้ ให้ทางสว่าง บรรลุถึงมรรคผล
นิพพานในเร็ววัน ในชาตินี้ ด้วยกันทุกถ้วนหน้าด้วยเทอญ

แม่ชีโย

๘ มกราคม ๒๕๕๖

ความสุข เป็นสิ่งที่ใครๆ ก็ปรารถนา แล้วท่านจะ
รออะไรอีก มาสัมผัสกับพุทโธของจริง แล้วท่านจะ “ม่วนใจ”
ใน “รักแล้วรักเลย”

ธรรมเทศนา วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐
ณ วัดป่าบ้านค้อ จังหวัดอุดรธานี

ฟังหมอลำโจทย์

พวกพระเณรก็จะไปทานอนหมดแล้ว พระเณรกินมากไปทานอน หาคูกันทั้งนั้นแหละ เป็นธรรมชาติ เป็นอย่างนั้น นี่ชายหน้าชายตาพระเณรไปทานอน งานต่างๆ เป็นอย่างนั้น สังเกตดูนะ งานใหญ่งานเล็กก็แล้วแต่ งานศพ พระเณรเป็นร้อยสองร้อยก็ตาม ไปที่ไหน เมื่อไหว้พระสวดมนต์เสร็จ เขาจะออกลงศาลาไปอยู่ที่อื่น ไปฉันโน่นฉันนี้ คูกันไปตามประสาเหมือนเด็กชาวบ้านธรรมดาฉันแหละ

คือพระเณรส่วนหนึ่งเขาไม่ได้บวชเพื่อจะหาความพ้นทุกข์หรือหาความรู้อะไรหรอก เขาบวชเฉยๆ แคร์รักษาศีลธรรมตาๆ เท่านั้นเอง แต่ถ้าเป็นนักบวชที่ดีเขาก็จะไม่ทำอย่างนั้น เมื่อเขาบวชเข้ามาแล้ว ครูบาอาจารย์เทศน์ที่ไหน ไปนั่งฟังที่นั่น ครูบาอาจารย์อยู่ไหน ไปที่นั่น คอยฟังธรรมะจากครูบาอาจารย์ สังเกตครูบาอาจารย์ว่าทำอะไร พุทธธรรมะเรื่องอะไร เขาจะจดจำเอาธรรมะหมวดนั้นไปปฏิบัติ หรือปฏิบัติไม่ได้ก็เอาธรรมะเหล่านั้นไปบรรยายให้คนอื่นฟังต่อได้ ถ้าคนดี

เขาเป็นอย่างนั้น ส่วนมากพวกพระเถระเณียงมันมีลมไป เมื่อให้ฟังธรรมะจะหนีฮือทีเดียว ธรรมชาติเป็นอย่างนั้น ถึงยุคถึงสมัยมันต้องเป็นอย่างนั้น

นี่ชายโง่ของพระ ทำไม่จึงกล้าขาย เพราะมันแตกต่างจากหลวงพ่อกุหลุมมากทีเดียว หลวงพ่อกุหลุมไม่เหมือนกับพระยุคปัจจุบันนี้หรือก นิสัยแตกต่างกันพอสมควร การหาความรู้ ความฉลาดใส่ตัวเองมันตัวใครตัวมัน เป็นสันดานของคนก็ว่าได้

นี่หลวงพ่อมินิสัยอย่างนี้ ไม่ว่าจะสมัยเด็กหรือหนุ่ม ตั้งแต่อายุสิบกว่าปีขึ้นมาแล้ว มินิสัยชอบอย่างหนึ่งคือหมอลำ หมอลำอีสานสมัยก่อนๆ จะไม่เหมือนหมอลำสมัยปัจจุบันซึ่งลำเกี่ยวกัน หนุ่มๆ สาวๆ แต่จะเป็นลำกลอน ซึ่งเขาจะไม่เอาคนธรรมดา มาร้อง แต่เขาหาเอาคนเก่งที่มีความรู้สูงๆ จบสาขานั้นจบสาขา นี้ และมีประสบการณ์มาลำเพื่อถามตอบ เรียกว่าหมอลำโจทย์กัน ถ้ารู้ว่าหมอลำโจทย์กันที่ไหน หลวงพ่อกุหลุมถึงก่อน จ่องที่ไว้เลย เรื่องสาวๆ อย่างมาเกี่ยว วันนั้นคืนนั้น ห้าม นิสัยเป็นอย่างนั้น ถ้าได้ฟังหมอลำโจทย์ขานกัน ถามกัน จะชอบมาก เราจะได้จดเอานึกเอาความคิดในคำถาม คนถามอย่างนั้น คนที่จะ

แก๊จะแก๊อย่างไร มันถูกไหม หรือไม่ถูก จะจดจำเอามา หรือ บางทีให้คดีใจเรา เราก็จดจำเอามาเป็นอุบายในการศึกษาส่วนตัว นี่สมัยวัยเด็ก

ในสมัยวัยหนุ่มก็เหมือนกัน ถ้างานไหนที่มีหมอลำใจพทย์ แก๊ถามกัน วันนั้นไม่ได้เห็นหน้าผู้สาวก็แล้วกัน ไม่เจอหน้าก็แล้วกัน ไม่ต้องพูดกันเลยเรื่องสาว ๆ บางทีซื้อเอาข้าวต้ม ซื้อขนม ซื้อของกิน แล้วไปนั่งฟังอยู่อย่างนั้นแหละ ฟังเอา ดูสิว่า คนนั้นถามมาอย่างนี้ คนอื่นแก๊กันอย่างไร มันถูกไหม หรือไม่ถูก เราก็ต้องแก๊ส่วนตัวด้วย มีหลายเรื่องเหมือนกันที่แก๊ไม่ได้ แต่หลายเรื่องที่สงสัยว่าคนมันแก๊มาไม่ถูก เราก็ไม่เข้าใจว่าเป็นอะไร แต่ก็ว่าไม่ถูก มันฟังอยู่นั้นแหละ มันฟังอยู่ช่วงหนึ่ง

สมัยวัยหนุ่ม มันฟังลิกอยู่ที่เขาถามกัน ถามกันเรื่อง ปฐมกัป ปฐมมุล มันเรื่องก่อนปฐมสมโพธิไปอีก เขาถามกัน เรื่องของโลกของเรา โลกเกิดขึ้นมานี้ เกิดอย่างไร คนเราเกิดมาที่ไหน อย่างไร เขาถามกัน ตั้งแต่ปู่สังกะสา ย่าสังกะสี ปู่เคย ย่าเคย ปู่คัยย่าคัย ปู่เหมยย่าเหมย ก็ไล่ขึ้นมาว่า ตั้งแต่นั้นสมัยว่าสิบสองศุนย์ตั้งวิญญานยับเกิด ๆ แล้วศุนย์นั้นเกิดตาม เหลือแต่ว่าโยเจ้า องค์พุทธโรเกิดก่อน พ่อพระพุทเจ้า แม่พระพุทเจ้า

หลังนั้นยังไม่เกิดมา ก็หลังไหลขึ้นไปในยุคก่อนนี้อีกว่า สมัยแผ่นดินเท่ารอยขี้ ต้นไม้เท่าลำเทียน สมัยอดีตตั้งแต่ก่อน แผ่นดินสองแผ่น แผ่นหนึ่งนั้นมีผู้ชายเป็นเจ้านิ่งเฝ้ารักษา แผ่นที่สองนั้นมีผู้หญิงเป็นเจ้านิ่งเฝ้ารักษา ตั้งแต่สิบสองศุนย์ตั้งวิญญาณยับเกิดๆ แล้ว ศุนย์นั้นจะเกิดมา มันไล่กันมาจากโน้นโลกเกิดมาอย่างไร เราชอบ ถ้าคนถามกัน มันชอบ มีนิสัยชอบอย่างนั้น

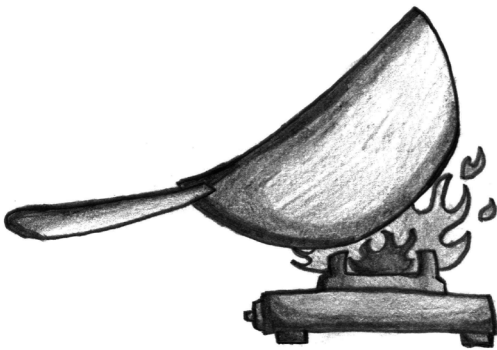
สมัยวัยหนุ่มก็เหมือนกัน ถ้ามีหมอลำโจทย์ ลำขาน มาที่ไหนไปที่นั่น ถ้าลำไปเกี่ยวไปพันกัน ไม่เอา ไม่สนใจเรื่องเหล่านี้ นี่คือผู้แสวงหาความรู้โดยส่วนตัว อาตมาก็มาถึงชั้นปฐมสมโพธินั้นแหละ ปฐมสมโพธิ ตอนเขาถามกันเรื่องไฟบรรลัยกัลป์ น้ำบรรลัยกัลป์ ลมบรรลัยกัลป์ เป็นอย่างไร ตั้งแต่แผ่นดินสลายเป็นอย่างไร เขาก็ถามกัน โลกมันเป็นมาอย่างไร เขาก็ถามกัน หลวงพ่อทูลจึงมีความชำนาญในเรื่องนี้มาก เพราะฟังกันมาแต่วัยเด็ก สนใจแต่วัยหนุ่ม ไปที่ไหนจะอธิบายเรื่องนี้ได้อย่างชัดเจนเป็นปกติ มันศึกษามาดี มันฟังมานานตั้งแต่สมัยวัยเด็กแล้ว

เดี๋ยวนี้มันแตกต่างกันกับพระองค์อื่นๆ เณรองค์อื่นๆ

๖ ฟังหมอลำใจพื้

องค์อื่นๆ คนอื่นๆ ธรรมดาๆ เห็นพระครูบาอาจารย์เทศน์แล้ว
หนีไป เติลิตเปิดเปิงไปอย่างนั้น อันนั้นเขาเรียกว่า คนโง่ คน
ไม่มีความฉลาดในการพัฒนาตัวเอง

ถ้าคนมีความฉลาด เขาจะมานั่งฟังว่าครูบาอาจารย์จะ
เทศน์อย่างไรหนอให้คนฟัง หรือตอนต่อไปจะเทศน์อย่างไร
หนอ เมื่อถึงเวลาเราเป็นพระเถระขึ้นมา เราจะได้เทศน์ได้ เขา
ไม่คิด นี้เขาว่า ปัญญา มันยังอ่อน มันยังต่ำ ไม่คิดถึงอนาคตใน
ภายภาคหน้า ถ้าคนคิดถึงอนาคตแล้ว คนนั้นจะพัฒนาตัวเอง
ได้

อาหารในวันพรุ่งนี้

ล วนใหญ่ที่พวกเราทั้งหลายได้ฟังกันอยู่ทุกวันนี้ นักปฏิบัติไม่ได้คิดถึงอนาคต มันจึงยังภาวนาเดินอนาคตไม่ได้ ไม่ก้าวไป อันนี้คือจุดสำคัญที่เราต้องสำนึกว่า คำว่าอนาคตคำเดียวเป็นวันที่เราจะต้องเดินเข้าไปวันนั้นๆ ตัวอย่างว่าวันพรุ่งนี้มันเป็นวันอนาคต เราต้องเดินไปสู่อนาคต วันพรุ่งนี้เราต้องคาดการณ์ไว้ว่าชีวิตเราจะอยู่อย่างไร ถ้าเป็นชาวโลกก็เรียกว่าอาหารในวันพรุ่งนี้จะมีอะไรบ้าง ถ้าเป็นชาวบ้านชาวนาธรรมดาจะทำไร่อย่างไร จะทำนาอย่างไรในวันต่อไปเราถึงจะมีกำไรจะมีอะไรเกิดขึ้น เขาจะคาดการณ์อนาคตวันพรุ่งนี้

เรื่องอาหารการกิน วันพรุ่งนี้จะมีอาหารการกินอย่างไรบ้าง เขาต้องคิดหาแนวทางที่จะได้มา หรืออนาคตทางการพ่อค้าพาณิชย์ เขาก็ต้องคิดว่าอนาคตในภายภาคหน้านั้นเศรษฐกิจจะดีไหม จะค้าขายอะไรจึงจะมีกำไร เขาต้องแก่งอนาคต แก่งกำไรในอนาคตเอาไว้ เพื่อจะลงทุนตั้งแต่ปัจจุบันนี้ วางแผนระยะยาว คือจะวางแผนอย่างไรในการค้ามันถึงจะ

ไม่ขาดทุน นี่คือคนฉลาดเรื่องของการค้า

ถ้าเป็นนักปฏิบัติ หากว่าจะเอาถูกเหตุผลแล้ว มีอนาคต เช่นเดียวกัน คือต้องศึกษาชีวิตของเราว่า ชีวิตของเราตั้งแต่วัน นั้นจนถึงวันนี้ วันนั้นที่ผ่านมามันเป็นอดีตวันวาน วานขึ้นที่ผ่าน มาเป็นอดีต แต่วันนี้เป็นวันปัจจุบัน วันต่อไป พรุ่งนี้ต่อไปเป็น อนาคต เดือนหน้าเป็นอนาคต ปีหน้าเป็นอนาคต ถ้าสมมติว่า ชีวิตเราอยู่ในปัจจุบันมันเป็นเท่านี้ ชีวิตเราจะเดินสู่อุทิศต่อไป ในวันพรุ่งนี้ เดือนนี้ ปีนี้ เราจะวางฐานแนวความคิดหรือวาง ฐานชีวิตเราอย่างไร นี่พื้นฐานของการปฏิบัติ

การภาวนาตั้งแต่เริ่มต้นมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มันไม่ก้าวหน้า ถ้าไม่ก้าวหน้าอย่างนี้ เราจะวางพื้นฐานใน ปัจจุบันนี้ไปสู่อุทิศ จะให้ก้าวหน้าอย่างไรบ้าง เราต้องวาง พื้นฐานเราถึงมีอนาคต หลวงพ่อทูลเทศน์สอนคน จึงเทศน์ถึง สามกาลร่วมกัน ให้รู้จักอดีต ให้รู้จักปัจจุบัน และให้รู้จัก อนาคต

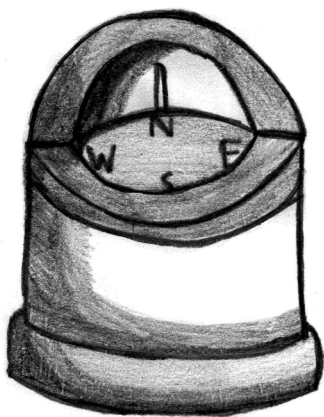
ส่วนใหญ่ที่สอนกันอยู่ทุกวันนี้ เขาสอนกันมุมเดียว คือ สอนให้อยู่ในปัจจุบัน การสอนแบบนี้ทุกคนที่นั่งอยู่นี้พอจะรู้จัก ดี ไปสอนที่ไหน ให้อยู่ในปัจจุบันทั้งนั้น ให้อยู่ในปัจจุบัน ภาวนา

ในปัจจุบันทั้งนั้น ก็จริงอยู่ภาวนาในปัจจุบัน แต่หลังจากภาวนาไปแล้ว มันไปอนาคตหรือเปล่า มันไปอนาคตอีกแหละ แต่ไปแบบไม่รู้ตัว คือไปโดยไม่วางแผนเอาไว้ การภาวนาจึงผิดพลาดอยู่เรื่อย เพราะเราไม่ได้วางทิศทางการปฏิบัติอนาคตเอาไว้ จะแก้ไขอะไรไม่ได้เลย นี่เราอยู่กับปัจจุบันนี้ ถ้าหากความผิดพลาดเป็นมาในอดีตจนถึงปัจจุบันนี้ไม่แก้ไข มันจะแก้ไขครั้งหน้าได้อย่างไร ในอนาคตนั้นๆ

ตัวอนาคตตัวนี้เป็นอนาคตระยะสั้น อนาคตระยะปานกลาง และอนาคตระยะยาว มันต้องวางไว้หมด อนาคตระยะสั้นหมายถึงอะไร หมายถึงระยะตั้งแต่วันพรุ่งนี้ไปถึง ๕ เดือน ๖ เดือน อย่างนี้เขาเรียกว่าระยะสั้น ระยะปานกลางหมายถึงอะไร หมายถึงชีวิตเราเกิดมาตั้งแต่วันนั้นจนสิ้นสุดแห่งชีวิตอันนี้ เขาเรียกว่าระยะปานกลาง

วางอนาคตเพื่อชาติหน้า หรือต่อไปเป็นอย่างอื่นอีก ระยะยาวเป็นอย่างอื่น การวางโครงการในอนาคตระยะยาววางอย่างไร มันต้องมองอนาคตด้วยว่า ถ้าเรายังมีชีวิตอยู่ มีกิเลส ตัณหาวิชชาบดบังหัวใจอยู่ เราต้องเชื่อแน่ว่าเราต้องเกิดในโลกนี้อีก การเกิดมาในโลกนี้อีกแล้วนี้ ชีวิตเราจะเป็นอย่างไร

ในชาติหน้าภาพหน้านั้น คืออนาคตชาติหน้ามันจะเป็นอย่างไร
จะดีไหม จะสมความปรารถนาเราไหม สมความตั้งใจเราไหม
ถึงบอกว่าภาพหน้าชาติหน้ามันจะมี มันจะเป็นอะไร เราต้องวาง
พื้นฐานในชาติปัจจุบันนี้ให้เป็น เพื่อจะก้าวสู่อนาคตในชาติหน้า
ภาพหน้า นั้นคือระยะยาว เป็นอนาคตระยะยาว

วางเข็มทิศ

ใเราต้องวางเข็มทิศ วางทิศทางของชีวิต พุดง่าย ๆ ว่า เข็มทิศของชีวิตเราจะไปทางไหน ต้องวางเข็มทิศให้มันตรง ถ้าบุคคลจะไปสู่สุคติสวรรค์ ก็วางเข็มทิศไว้ให้ตรงต่อสวรรค์เอาไว้ ถ้าตัวเองต้องการความร่ำรวยในเมืองมนุษย์โลกนี้ ก็วางเข็มทิศให้ตรงต่อความร่ำรวย มันเป็นอย่างไร เหตุเกิดอย่างไร สร้างมาอย่างไร อนาคตนั้นถึงจะมีความผ่องใส นี่เรียกว่า **การวางทิศทางอนาคตของตัวเอง ต้องวางให้เป็น**

ทุกคนที่มีชีวิตอยู่ขณะนี้ เพื่อความเจริญแล้ว ทุกคนต้องสร้างเข็มทิศให้แก่ตัวเอง เข็มทิศชีวิตเราจะไปทางไหน เราต้องพยายามประคับประคองให้เป็น หมุนให้เป็น เข็มทิศก็คือความเห็น เข็มทิศตัวนี้คืออะไร คือความเห็นนั่นเอง **ตัวความเห็นนี้จะเห็นเข็มทิศที่หมุนรอบตัว หมุนรอบด้าน** ว่าเราจะไปทางทิศไหนอย่างไร เหมือนกับกัปตันที่ขับเรือในมหาสมุทรกลางคืนดึ๊กๆ มีดๆ แต่ทำไมเขาเดินเรือไปถึงจุดหมายปลายทางได้

ในตอนนั้นหลวงพ่อกำลังคิดไม่ได้เรื่องนี้ ตอนนั้นไปเที่ยวที่ทางจังหวัดภาคใต้ ไปลงเรือที่จังหวัดภูเก็ต คือไปอำเภอกันตัง ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ หลวงปู่คำพองเป็นหัวหน้าทีมพาไปเที่ยว ในตอนนั้น มีพระเณรไป ๖-๗ องค์ด้วยกัน ลงเรือไปเขาก็บอกให้ระวัง อย่าไปเล่นกับทะเล ลงเรือจากภูเก็ตเที่ยงวันพอดี เรือเคลื่อนที่ไป ออกอ่าวไป ไปมีตออยู่กลางมหาสมุทรที่ไหนไม่รู้ มีดตีตื่อเลย ในช่วงนั้นหลายคนก็เมาคลื่นพอสมควร แต่เรายังไม่เมาหรือ เพราะเรายังประมาทตัวอยู่ เราคิดว่าเราไม่เมาไปนั่งดูปลาอยู่

ทีนี้พอคำมีดก็ไปสังเกตกับตันเขาขับเรือ หลวงพ่อก็สังเกตเขาขับอย่างไร เขามีเข็มทิศตัวหนึ่งที่วางเอาไว้ข้างหน้าเรือ ตัวนี้เป็นตัวสำคัญของการเดินเรือ ทั้งหมดในการเดินทาง มีตัวนี้เป็นตัวหลัก คือเข็มทิศ ถ้าผู้เป็นกัปตันดูเข็มทิศไม่เป็นเรือจะลงทะเลไปเลย อาจจะหายสาบสูญไปเลยก็ได้ อาจจะไปชนโขดหินภูเขาเลากาหรือเกาะต่างๆ ก็ได้ เข็มทิศตัวนี้เขาดูได้ว่า เข็มทิศไปอย่างไร ไปทางทิศนี้ กิ่งศาเขาก็รู้จัก เข็มทิศมันไปอย่างไร มันจะหลบหลีกเกาะอย่างไร เขาก็หลบหลีกได้ ไม่วามีตขนาดไหน แม้ว่าเรือไม่มีไฟ มันก็อืดๆ ไปทั้งคืน

เราก็เห็นเขาดูเข็มทิศ ก็มานั่งภาวนาในเรือ มาพิจารณาว่าเข็มทิศคืออะไร เราเห็นเขาขับเรืออย่างเดียวกันเท่านั้น พอเห็นเข็มทิศอันนั้น เราก็กลับเข้ามานั่งอยู่ในเรือ เอาเข็มทิศเป็นหลักปฏิบัติ เราเห็นอย่างนั้น ต้องเอาอย่างนี้มาเป็นหลักปฏิบัติ ชาติความหมายได้ว่า ในการเดินเรือ ถ้ามันขาดเข็มทิศไปแล้ว การเดินเรือทั้งหมดจะหลงทางทันที คือจับทิศไม่ได้ ดวงศางของทิศทางที่จะไปไม่ถูก

แล้วก็ตีความหมายของเข็มทิศ โอปนยโก คือน้อมเข็มทิศที่เรามีในการเดินเรื่อนั้นเข้ามาหาตัวเองว่า เราก็เป็นเรือลำหนึ่ง ชีวิตเราก็เป็นเรือลำหนึ่งที่จะเดินต่อไปในวันข้างหน้า ในชาตินี้ทั้งชาติก็ต้องเดินไปอย่างนี้ หรือภพหน้าชาติหน้า ถ้ายังไม่สิ้นสุดก็ต้องเดินต่อไปยังภพหน้าชาติหน้า คือเราเอาเข็มทิศของเรือมาเป็นอุบายในการปฏิบัติ มาวิเคราะห์วิจัยว่าเข็มทิศของเรือหมายถึงอะไร น้อมเข้าหาตัวเอง ในตัวเองมีอะไรบ้างที่เป็นเข็มทิศที่สำคัญที่สุด ก็พิจารณาเรื่องนั้นไปเรื่องนี้มาสืบสนปนเปพอสสมควร สุดท้ายหาเป็นคำสรุปง่ายๆ ว่า **เข็มทิศตัวสำคัญคือตัวความเห็น เห็นอะไร เห็นชอบ นี่คือเข็มทิศที่ตรง** ถ้าเห็นผิด แสดงว่าเข็มทิศนั้นใช้ไม่ได้ คนที่ดูเข็มทิศนั้น

ใช้ไม่ได้แล้ว

เราต้องสร้างเข็มทิศให้เกิดเป็นสัมมา ความเห็นถูกต้อง เห็นอย่างไร เห็นชอบ อันนี้แหละมันเป็นหลักใหญ่ในการปฏิบัติ ถ้าตัวนี้เป็นหลักใหญ่ในการปฏิบัติได้แล้ว เป็นตัวสัมมาได้แล้ว ในอนาคตต่อไปหรือในวันข้างหน้า ก็จะก้าวต่อไปอย่างไม่มี ปัญหาอะไรเลย คำว่าผิด ผิดไม่เป็นเสียแล้ว ผิดไม่เป็น เพราะ ฉะนั้นผู้ภาวนาปฏิบัติ ถ้าตั้งใจเป็นสัมมาไว้ดีแล้ว จะภาวนาผิด ต่อไปไหม ไม่ผิด คนนั้นผิดไม่เป็น เพราะเส้นทางแห่งสัมมากับ มิถนมนั้นแยกทางกัน ทางมันต่างกัน

กัปตันเรือ

เพราะฉะนั้นในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าเป็นกัปตันใหญ่ เหมือนกับว่าพระพุทธเจ้าได้เป็นผู้เดินเรือข้ามมหาสมุทรสุดสาคร คือเดินเรือตั้งแต่วันเมื่อพระองค์ปรารถนาจะเป็นพระพุทธเจ้าครั้งแรก ปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า คิดอยู่ในใจอยู่อย่างนี้ ๙ อสงไขย ดุสิต ความยาวนานคิดในใจเฉยๆ ยังไม่ออกปาก ยาวนานถึง ๙ อสงไขย

จนต่อมาพระองค์ได้อุทานออกปากว่า ข้าพเจ้าขอปรารถนาเกิดมาเป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งในภายภาคหน้า มีความคิดออกปากปรารถนาอย่างนี้ยาวนานถึง ๗ อสงไขย นี้คือพระพุทธเจ้า ต่อมาก็สร้างบารมีมาเรื่อยๆ เป็นสัตว์เล็ก สัตว์ใหญ่ สัตว์บก สัตว์น้ำ มากมาย

จนมาถึงสมัยศาสนาพระพุทธเจ้าที่ปังกร ตอนนั้นพระองค์บวชเป็นสุเมธดาบส ท่านได้รับคำพยากรณ์จากพระพุทธเจ้าที่ปังกรครั้งหนึ่งว่า ต่อไปในภายภาคหน้า สุเมธดาบสองค์นี้จะได้เป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง มีชื่อว่าสมณโคดม

จะมีอายุในยุคนั้นสมัยนั้น จะได้มาเกิดเป็นพระพุทธเจ้าเมื่ออายุขัยคน ๑๐๐ ปี และอายุขัยของพระองค์ก็อยู่มา ๘๐ ปี มีนามว่าสมณโคตม ประกาศศาสนาอยู่ ๔๕ ปี พระเจ้าที่ปังกรพยากรรมให้หมดเลย

หลังจากนั้นมายาวนานถึง ๔ อสงไขย เกิดตายๆ อยู่อย่างนั้น ๔ อสงไขย และในช่วง ๔ อสงไขยนี้ พระองค์ได้เกิดเป็นสัตว์ดิรัจฉานใหม่ เป็น ได้เกิดเป็นสัตว์ดิรัจฉานเหมือนกัน แต่เป็นสัตว์ไม่เล็กไปกว่านกกกระจอก แต่ก่อนนั้นไปเป็นสัตว์เล็กๆ ก็ได้ เป็นไส้เดือนก็ได้ เป็นกุงหอยปูปลาอะไรก็ได้ บัดนี้เมื่อได้รับพุทธพยากรณ์แล้ว จะได้เป็นพระพุทธเจ้าในภพภาคหน้าแล้ว ได้มาเกิดเป็นสัตว์ดิรัจฉานเหมือนกัน แต่มีขนาดไม่เล็กกว่านกกกระจอก เป็นอย่างนี้อยู่ยาวนานถึง ๔ อสงไขย พระพุทธเจ้าของเราปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้ารวมแล้วทั้งหมด ๒๐ อสงไขย ทั้งนึกในใจ ทั้งออกปาก ทั้งรับคำพยากรณ์

พระพุทธเจ้าของเราได้วางเข็มทิศเอาไว้ว่าปรารถนาจะเป็นพระพุทธเจ้า พระองค์วางเข็มทิศแล้วไม่พอ พระองค์ยังได้หาวิธีที่จะทำอย่างไรที่จะขนมุสัตว์ทั้งหลายให้พ้นไปจากบ่วงกระแสนของโลกอันนี้ ให้พ้นไปให้มากที่สุดที่จะมากได้

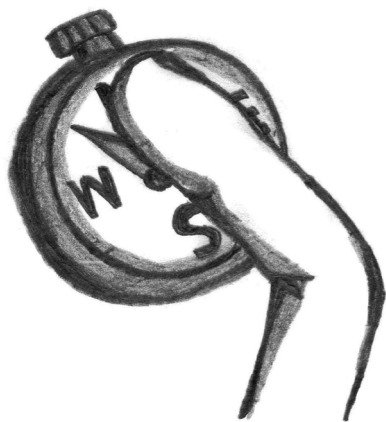
ที่นี่เข้มทิศที่จะชี้ทิศทางของคนเข้าไปสู่กระแสสมรรถผล นิพพานทำอย่างไร พระองค์เองก็พยายามปฏิบัติก่อน เป็น กัปตัน ทดลองนั่งเรือ ทดลองขับดูก่อน เข้มทิศพระพุทธรองค์ ขับคนเดียวองค์เดียวตั้งแต่วันบวชมา แต่มาเสียเข้มทิศอยู่ใน ช่วงเริ่มต้นในการบวชนั้นอยู่ ๕ ปีกว่าๆ คือหลงทาง คือในช่วง นั้นพระพุทธรองค์ดูเข้มทิศยังไม่ดีพอ ยังไม่เก่งพอ จึงหลงเข้ม ทิศ ดูเข้มทิศผิดอยู่ ๕ ปีกว่า

ต่อมาจึงได้หวนกลับคืนมาดูเข้มทิศใหม่ คือหวนกลับ มาดูวิธีการออกบวชในครั้งแรกว่า ออกบวชครั้งแรกมาเป็น อย่างไร พระองค์ก็รู้ว่า การบวชในครั้งแรกนั้นมันออกด้วย ปัญญา ที่นี้การปฏิบัติในตอนนี้นำหลงทาง คือมาทำสมาธิ มา ศึกษาวิธีทำสมาธิกับตาบสทั้งสองคนตั้ง ๕ ปีกว่าๆ หลงทางอยู่ ที่นั่น ต่อมาจึงได้หวนกลับมาระลึกถึงในวิธีการออกบวชของ พระองค์ว่าออกบวชได้เพราะปัญญา พระองค์จึงหวนกลับมา เริ่มใช้ปัญญาพิจารณาใหม่ เหมือนกับว่าตั้งเข้มทิศใหม่นั้นเอง

เมื่อตั้งเข้มทิศใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเดินทางต่อ การเดินทางต่อก็อีกไม่นาน ไม่กี่เดือน ก็สามารถถึงจุดหมาย ปลายทางที่พุทศคยา เป็นผู้บรรลุนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็น

พระพุทธรูปเจ้าอย่างสมบูรณ์

นั่นคือเข็มทิศของพระองค์จุดนี้ใช้ได้แล้ว ถูกต้องแล้ว
พระองค์ใช้มาระยะเวลาไม่นานนัก ก็สามารถจะบอกจุดหมาย
ปลายทางคือกระแสบรรคผลนิพพานว่าอยู่จุดไหน เข็มทิศจะ
บอกทันที นั่นคือเป็นสัมมาแล้ว

หมอนให้เข้าที่

เมื่อพระองค์เป็นพระพุทธเจ้าอย่างสมบูรณ์แล้วอย่างนี้ เข็มทิศที่พระพุทธเจ้าได้ใช้งานมาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงที่สุดนั้น เอาอุบายเข็มทิศส่วนนี้แหละมาสอนมนุษย์สัตว์โลกทั้งหลาย ในการวางศาสนาพุทธนี้ วางศาสนาพุทธเพื่อให้พุทธบริษัททั้งหลายได้ปฏิบัติตามเข็มทิศอันนี้ พระพุทธเจ้าได้ใช้เข็มทิศนี้มาอย่างไรจึงได้มรรคผลนิพพาน ก็เอาเรื่องเข็มทิศตัวนี้มาเป็นอุบายในการสอนพุทธบริษัทในยุคหนึ่ง ว่าให้ทุกคนปฏิบัติอย่างนี้ อย่าวางเข็มทิศให้มันผิดทาง ดูไปอย่างนี้ตามเข็มทิศของพระพุทธองค์ที่วางเอาไว้

เข็มทิศมันมีหลายจุดหลายระบบ พุดง่าย ๆ ว่า มี ๘ ระบบด้วยกัน ระบบที่หนึ่งเรียกว่า สัมมาทิฏฐิ เป็นตัวคุมระบบอื่นอีกทั้งหมด ๗ ระบบ เรียกว่า สัมมาสังกัปปो สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสติ สัมมาสมาธิ อันนี้เป็นระบบย่อย จนถึงสัมมาสมาธิ ก็ยังเป็นระบบย่อยอยู่นั่นเอง ยังไม่เป็นหลัก เป็นตัวประกอบเฉยๆ เป็นองค์

ประกอบในการปฏิบัติธรรมเฉยๆ หลักใหญ่ๆ ที่เป็นระบบสำคัญคือตัวสัมมาทิฐิส่วนตัวเดี๋ยวนี้ คือตัวปัญญาเห็นชอบนั่นเอง

พระองค์เจ้าได้วางเข็มทิศ ได้วางพุทธศาสนาในจุดเริ่มต้นที่เมืองสารนาถ กรุงพาราณสี ที่เราหลายๆ คนไปกราบไหว้ที่ตรงนี้ ตรงที่พระพุทธเจ้าโปรดปัญจวัคคีย์ ตรงที่วางศาสนาครั้งแรกคือตรงนั้น จึงได้วางเข็มทิศให้แก่ปัญจวัคคีย์ทั้งห้าว่าให้เธอปฏิบัติอย่างนี้ เอาปัญญาเป็นหลัก พิจารณาอย่างนี้ ในที่สุดปัญจวัคคีย์ทั้งห้าท่านได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ทั้งหมด

เข็มทิศอันนี้พระองค์จึงมั่นใจ และเชื่อว่าเข็มทิศอันนี้จะได้วางให้แก่พุทธบริษัทอื่นๆ ทั่วโลก ถ้าคนใดได้เดินตามเข็มทิศที่พระองค์วางเอาไว้ คนนั้นจะก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางคือมรรคผลนิพพานทุกคน จะเร็วหรือช้ามันขึ้นอยู่กับเหตุการณ์อื่นๆ คือบารมี และความล่าช้าของการปฏิบัติ คือการไม่เอาใจใส่นั่นเอง นั่นคือจุดเริ่มต้นการวางเข็มทิศของพระองค์

ทีนี้พวกเราทั้งหลายก็ไปศึกษาวิธีการวางเข็มทิศของพระพุทธเจ้า แล้วก็นำอุบายนั้นมาเป็นของตัวเองว่า เราจะวางเข็มทิศให้เป็นไปเหมือนพระพุทธเจ้าได้อย่างไร นี่คือ

หลักสำคัญของการวางศาสนา ในการปฏิบัติในยุคนั้นสมัยนั้น คนยุคนั้นทั้งฆราวาสทั้งพระจึงได้บรรลุมรรคผลนิพพานเป็นจำนวนมากศาล ก็เพราะปฏิบัติตามเข็มทิศที่พระพุทธเจ้าได้วางเอาไว้นั่นเอง

ผู้ให้เข็มทิศในยุคนี้ไม่เหมือนเดิมแล้ว ไม่เหมือนกับจุดดั้งเดิมที่พระพุทธเจ้าได้วางเอาไว้ ซึ่งก็คือสัมมาทิฏฐิเป็นหลักยืนตัว แต่ส่วนใหญ่ผู้สอนวิธีการวางเข็มทิศในยุคนี้สมัยนี้ไม่เหมือนกัน ได้วางเข็มทิศแบบใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงการวางเข็มทิศของพระพุทธเจ้าเสียใหม่ โดยเอาตัวสมาธิมาเป็นหลักสำคัญในการวางเข็มทิศ ทำให้การปฏิบัติเกิดการไขว้เขวไป

แทนที่จะวางเข็มทิศตามหลักเดิมของพระพุทธเจ้าที่วางเอาไว้ไม่วาง ไปวางในตัวการทำสมาธิ ไปที่ไหนก็ทำสมาธิที่นั่น หน้าที่ก็ยังบอกกล่าวว่า ทำสมาธิไปแล้วปัญญาจะเกิดขึ้น นี่ก็ส่งเดชไปอีก นั่นคือส่งให้คนหลงทางต่อไปอีก เข็มทิศอันนี้มันจะพาพรรคพวกไปตายแล้ว พาหลงทางเสียแล้ว

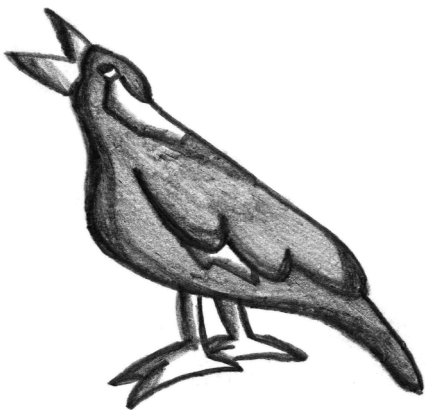
หลักของเก่าที่พระพุทธเจ้าได้วางเอาไว้ทำไมไม่เอามาสอนกัน ไม่เอามาเตือนกัน ฆราวาสญาติโยมทุกคนที่นั้งอยู่ที่นี้ ก็เป็นผู้่ออนการศึกษาอยู่แล้ว เมื่อพระท่านพูดให้มาอย่างนี้ก็

เชื่อตามพระ ก็เพราะพระพุทธรูปที่ไหนได้ พระก็พูดเดาๆ ไป พูดแบบไม่เข้าใจ ก็เลยผิดกันทั้งหมู่ทั้งคณะไป นี่เรียกว่าแนวทางการวางเข็มทิศที่เราต้องวางเพื่ออนาคต

ไม่ว่าเราปฏิบัติภาวนาที่วัดป่าบ้านค้อแล้ว จะได้มรรคผลนิพพานไปเดี๋ยวนี้ ไม่ใช่ วันพรุ่งนี้เรายังจะเป็นปุถุชนอยู่ วันพรุ่งนี้ มะรืนนี้ เดือนนี้ ปีนี้ เราจะเป็นปุถุชนได้อยู่ เราต้องวางเข็มทิศอันนี้ หมุนให้มันเข้าที่ ให้เป็นสัมมาจริงๆ เสียก่อน เราจะหมุนตัวนี้จนเข้าที่ แล้วเราจะไปทำงานจุดนี้ อีกวันหนึ่ง เมื่อหมุนไปตามจุดเช่นนี้แล้ว เราจะเข้ากระแสนิพพานได้ อย่าหมุนผิดทางและอย่าย้อนศร ต้องหมุนไปข้างหน้าต่อไป มันสำคัญว่าวางถูกต้อง ต้องเป็นหลักใหญ่

เราต้องศึกษาว่าการปฏิบัติของเราตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันนี้ มันก้าวหน้ามาแค่ไหน หรืออยู่ตัว หรือลดไปอย่างไร เราต้องมาบวกลบคุณหาจุดตัวเองว่า เราก้าวหน้า ถอยหลัง หรืออยู่ตัว ถ้าเราไม่เข้าใจว่าเราเป็นผู้ก้าวหน้าหรือถอยหลัง เราก็ต้องมาทบทวนดูตัวเองใหม่ หลักปฏิบัติเราตั้งแต่อดีตมานั้นเป็นอย่างไร ปัจจุบันนี้ก็เป็นอย่างนี้ เพราะตัวปัจจุบันนี้เป็นผลมาจากอดีต

มันต้องวางไปเรื่อยๆ ระบบการภาวนาปฏิบัตินี้ ไม่ใช่เอาอย่างเดียวย่างนี้ไม่ได้ มันต้องเปลี่ยนไปเรื่อยๆ เพราะบางทีวิธีการมันยังไม่ถูกกับเรา จริตมันเป็นอย่างนี้ เราเอาอย่างนี้ ต้องหาให้ได้ หาให้ถูกกับนิสัยตัวเอง นั่นแหละความก้าวหน้าของเราจึงเจริญต่อไปได้ คือรู้จักวางทิศทางของการปฏิบัติตัวนี้ นี่จุดหนึ่งที่ทำให้เหตุผลเอาไว้

นกแก้วนกขุนทอง

จุดหนึ่งที่สำคัญ เราทุกคนนั่งอยู่ที่นี้เคยได้ยินได้ฟังครูบาอาจารย์แทบทุกองค์พูดให้ฟังเรื่องการภาวนา เรื่องการทำสมาธิ พูดได้ว่าการนี้การค้าบริการชื่อว่า พุทฺโธ ตัวอย่างเมื่อคืนนี้อาจารย์บุญเพ็งก็ได้อธิบายให้ฟังเรื่องพุทฺโธ ก็คิดว่าทุกคนยังคิดกันไม่เข้าใจหรอก ก็ฟังไปอย่างนั้น เพราะคำว่าพุทฺโธนี้ ฟังกันจำเจมานาน ไปไหนก็สอนกันเรื่องพุทฺโธนี้ จะการค้าบริการไหนก็พุทฺโธ ก็อยู่กันเพียงเท่านี้

ลักษณะพุทฺโธคำเดียวนี้เป็นได้ทั้ง ๒ ลักษณะ คือ ๑) สมถะ และ ๒) วิปัสสนา แต่ส่วนใหญ่ที่สอนกันอยู่ขณะนี้ สอนกันแค่พุทฺโธในขั้นสมถะเท่านั้น พุทฺโธนั้นเป็นขั้นวิปัสสนาได้ ไม่มีคนสอนกัน เป็นเพราะอะไรก็ไม่รู้ แต่ไม่มีใครสอนเรื่องพุทฺโธเป็นวิปัสสนา ไปไหนก็ให้ฝึกการค้าบริการ จิตสงบอย่างนั้นสงบอย่างนี้ พุทฺโธนั้น พุทฺโธนี้ ก็ว่ากันไปเท่านั้นเอง ก็เพียงเท่านั้น

มีคนหลายคนพูดกันอยู่เสมอๆ ว่า อาจารย์คุณสอน

ภาวนาอะไร พุทฺโธ ไปถามว่าภาวนาอย่างไรละโยม ก็พุทฺโธ คำว่าพุทฺโธคำเดียวนี้มันสอนจนติดอกติดใจ จนเป็นนิสัยฝังลึก อยู่แล้ว เมื่อถามว่าพุทฺโธเท่านั้นหรือ แล้วนั้นเป็นพุทฺโธอะไร ถามไปก็ไม่รู้ ครูบาอาจารย์ให้นี้กว่าพุทฺโธ ก็พุทฺโธไปอย่างนั้น นี่มันพุทฺโธนกแก้วนกขุนทอง มันไม่แตกต่างจากนกแก้ว นกขุนทองอะไรเลย ก็มันว่าพุทฺโธอย่างนั้น นกขุนทองเขาก็พูด ได้ ถ้าให้สอนให้ว่าพุทฺโธอย่างนี้ ลองมาสอนดูสิ พุทฺโธ ให้ว่า พุทฺโธบ่อยๆ ให้มันฝังสิ ต่อมาก็ว่า พุทฺโธๆ เหมือนกัน ว่าได้ เหมือนกับคนเรานั้นแหละ ไม่แตกต่างอะไรกับพุทฺโธนกแก้ว นกขุนทองนั่นเอง ดูหน้าตาเหมือนกับนักปฏิบัติที่มีความก้าวหน้า เจริญรุ่งเรือง แต่ดูเข้าจริงๆ แล้ว พุทฺโธเหมือนนกแก้วนกขุนทอง นั่นเอง ไม่ก้าวหน้าอะไร มันไม่รู้จักความหมายของคำว่าพุทฺโธ อย่างลึกซึ้ง อย่างถูกต้อง และอย่างแท้จริง

ถ้าเป็นนักปฏิบัติก็ต้องเอาพุทฺโธคำเดียวมาวิจัยวิเคราะห์ ดูว่า ในครั้งพุทธกาลนั้น คำสอนหรือคำบริการรมพุทฺโธนั้นมีไหม บอกง่ายๆ ว่าไม่มี ไม่มีในยุคนั้นสมัยนั้น มานึกคำบริการรมว่า พุทฺโธ ส่วนใหญ่ในยุคนั้นไปนึกคำบริการรมที่เรียกว่า *อานาปานสติ* เวลาหายใจเข้าหายใจออกก็รู้ เข้าก็รู้ ออกก็รู้ หายใจสั้นก็รู้ ยาว

ก็รู้ เป็นลักษณะอย่างนั้น เป็นอารมณ์ของใจ เป็นตัวกำหนดของสติเอาไว้ หายใจเข้าก็รู้ หายใจหยาบก็รู้ ละเอียดก็รู้ ฐึไปอย่างนี้ นั่นคือเอาสติมาอยู่กับลมหายใจนั่นเอง แต่ไม่มีคำว่าพุทโธ

แต่เดี๋ยวนี้เอาคำบริกรรมพุทโธมาว่ากัน ถูกไหม ถูก ถูกใช้ได้ เพราะเป็นคำบริกรรม การจะผูกใจให้อยู่เป็นปกติได้ คำบริกรรมมันไม่จำกัด จะมากคำก็ได้ จะว่า สัมมาอรหัง ก็ใช้ได้ จะว่า ยุบหนอพองหนอ ก็ใช้ได้อีก จะว่าอะไรก็ได้ ขอให้นึกขึ้นมาเถอะ ให้นึกขึ้นมาแล้ว ให้เรามีสติจดจ่อในการนี้นั้นๆ อยู่เรื่อยๆ คือไม่ให้ใจเขวไปซ้ายไปขวา ไม่ให้ใจไปอดีตไปอนาคต นั้นเขาเรียกว่าคำบริกรรม เป็นอุบายผูกใจให้เราอยู่เป็นปกติได้ การนึกคำบริกรรมอย่างนี้เรียกว่าเป็นสมถภาวนา เรียกว่าทำสมาธินั่นเอง ถ้านึกคำบริกรรมว่าพุทโธนั่นดีแล้ว แต่มันยังไม่พอขณะนี้ จะว่า นิพพานๆ เลยดีไหม มันจะถึงง่ายๆ ด้วยนิพพานนั้นนะ แต่ก็ไม่ได้เอาอีกแหละ กลัวจะง่ายเกินไป

ในความหมายคำว่าพุทโธคำเดี๋ยวนี้ เป็นได้ทั้งสมถะ เป็นได้ทั้งวิปัสสนา เราก็ต้องหาที่มาว่าทำไมจึงให้นามว่าพุทโธ คำว่าพุทโธนั้น พระพุทธเจ้าว่า พุทโธๆ มันหมายถึงอะไร ทีนี้

๓๒ นกแก้วนกขุนทอง

ครูบาอาจารย์ที่สอนกันมา สอนพุทธโธฯ ลูกใหม่ ลูก ที่นี้ลูก
อย่างไร เราจะมาเอาคำว่าพุทธโธมาวิจยวิเคราะห์ดู ลูกอย่างไร
ครูบาอาจารย์ท่านสอนลูกใหม่ ลูก แต่ท่านไม่มีภูมิปัญญาที่จะ
ขยายความพุทธโธให้ชัดเจนขึ้นมากได้ ให้หลักง่ายๆ ว่าพุทธโธ
เท่านั้นเอง ท่านจะอธิบายให้ลึกซึ่งมากกว่านี้ก็ได้ เพราะท่าน
ไม่เคย

เสือตัวจริง

คอพุทธโศคำเดียวนี้ไม่ได้เกิดกับใครง่ายๆ ไม่ได้เกิดเพราะการนึกเอาอย่างนี้ นั่นถึงจะเป็นพุทธโศตัวจริง พุทธโศตัวจริงเกิดจากอะไร เกิดจากปัญญา พุทธโศตัวนี้ไม่ได้เกิดจากการนึกคำบริกรรมเอา แต่ตัวปัญญาเป็นตัวสร้างพุทธโศขึ้นมา

คำว่าพุทธโศแปลว่าอะไร พุทธโศแปลว่าผู้รู้ในความหมายของคำว่าผู้รู้ มันหมายถึงอะไร รู้อะไร ต้องดูคำแปล คำแปลว่าอะไรเราต้องตีความหมายในคำแปลอีกครั้งหนึ่ง ไม่ใช่จะเอาคำบริกรรมเพียงเท่านี้ พุทธโศแปลว่าผู้รู้ นี้อย่างหนึ่ง พุทธโศแปลว่าผู้ตื่น นี้อีกประโยคหนึ่ง พุทธโศแปลว่าผู้เบิกบาน นี้อีกประโยคหนึ่ง ทั้งสามประโยคนี้อมีความแตกต่างกันและมีความสัมพันธ์กันอย่างไร เราก็ต้องใช้ปัญญาของเรามาวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง มากลั่นกรองอีกครั้งหนึ่ง

พุทธโศตัวไหนจะเกิดก่อน พุทธโศรู้ก่อน พุทธโศเบิกบานก่อน ก็ต้องมาวิจัยวิเคราะห์กันใหม่ รู้หรือยัง ตื่นหรือยัง เบิกบานหรือยัง ต้องเอาคำว่า รู้ ตื่น เบิกบาน มาตั้งหลักทั้ง ๓

ตัวเอาไว้ ดูว่าคำว่าพุทโธนี้ รู้ ตื่น เบิกบาน นี้อะไรก่อน อะไร
 หลัง พุทโธนี้จะเริ่มจากรู้ก่อน จึงจะมาตื่น ตื่นตัว เมื่อตื่นตัวได้
 แล้ว จึงจะมาเกิดความเบิกบานทีหลัง นี่คือการที่ต้องแปลให้
 ฟัง ขยายความให้ฟังว่าพุทโธมาอย่างไร คำว่าพุทโธ คำว่ารู้ คำ
 ว่าผู้รู้ นี้ รู้ อะไร

ส่วนมากเราจะไม่เข้าใจคำว่ารู้ นี้ จะรู้อย่างผิวเผิน นี้
 ไม่ใช่ หลายคนทีพูดเรื่องพุทโธกันอยู่ ทีตีความหมายกันอยู่ แค
 คำบริกรรมลมหายใจเข้า พุท หายใจออก โธ อย่างนี้คือพุทโธ
 แล้ว ไม่ใช่ ไม่ใช่เพียงเท่านี้ รู้อย่างนี้ไม่ใช่รู้พุทโธตัวจริง เป็น
 ตัวรู้จากวิญญานในขันธห้าเท่านั้นเอง คำว่าวิญญานนี้คือ
 นามธรรม วิญญาน หมายถึงผู้รู้ รู้ หมายถึงรู้นามขันธนามจิต
 นั้นเอง คำว่าพุทโธตัวนี้ไม่ใช่พุทโธตัวจริง

พุทโธตัวจริงนี้จะเกิดได้จากปัญญา ไม่ได้เกิดจาก
 การนึกคำบริกรรม คือ พุทโธ แปลว่าผู้รู้ รู้ อะไร รู้จริงตาม
 ความเป็นจริง นี่คือการจุดเด่นความหมายของคำว่าพุทโธ คือรู้จริง
 ตามความเป็นจริง จริงแค่ไหนอย่างไร ก็มาแยกอีกทีหนึ่ง คือ

๑) รู้จริงในภาคปริยัติ

๒) รู้จริงในภาคปฏิบัติ

คำว่ารู้จริงในภาคปริยัติกับคำว่ารู้จริงในภาคปฏิบัติ

อะไรถูกต้องกว่ากัน ก็รู้จริงในภาคปฏิบัติถูกต้องที่สุด ความรู้จริงในภาคปริยัตินั้นเป็นความรู้จริงที่เป็นผลออกมาจากภาคปฏิบัติอีกทีหนึ่ง มาเขียนไว้จากภาคปฏิบัติอีกทีหนึ่ง

พุทธที่รู้จริงคำเดียวนี้มาจากอะไรอีก เขาว่ามาจากปัญญา ปัญญา มาเสริมสร้างญาณให้เกิดขึ้น คำว่าญาณคำเดียวไม่ใช่วิญญูณนะ จำให้ดี ไม่ใช่วิญญูณ มั่นเหนียวจากวิญญูณไปแล้ว นี่เรียกว่าญาณรู้ ญาณรู้ตัวนี้ เขาเรียกว่า *ญาณะ* เมื่อญาณะเกิดแล้ว มันพอเท่านี้หรือยัง เป็นพุทธหรือยัง ยังไม่เป็นพุทธ มันมีองค์ประกอบอีกองค์หนึ่งเรียกว่า *ทัศนะ* เมื่อทั้งสองตัวมารวมกันแล้วเรียกว่า *ญาณทัศนะ ทั้งรู้และก็ทั้งเห็น* รู้หมายถึงอะไร หมายถึงจิตเป็นผู้รู้ เห็นคืออะไร คือปัญญาเป็นตัวเห็น

เมื่อจิตก็รู้จริงเห็นจริง ปัญญา ก็รู้จริงเห็นจริงอย่างนี้ ถ้าจริง ๒ อย่างบวกกันแล้วอย่างนี้ เขาเรียกว่า *พุทธโธ* พุทธโธตัวนี้ออกมาจากญาณทัศนะ การที่จะเสริมสร้างญาณทัศนะขึ้นมาได้ ก็ต้องอาศัยปัญญา เอาปัญญาที่เหนียวเกิด ปัญญาทุกคนนั้นมีอยู่ เอามากลั่นกรอง เอามาตรึกตรองคิดหาเหตุผลเสียใหม่ คำว่ารู้จริงตามเป็นจริง ต้องค้นหาข้อมูลว่า คำว่าตามความเป็นจริง ความจริงนี้อยู่ที่ไหน

ในโลกนี้มันมีความจริงอยู่ เป็นตัวประกอบ เป็นตัว
บังคับอยู่ ๓ อย่าง คือ

๑) อนิจจัง ความไม่เที่ยง คือให้รู้จริงในสิ่งที่ไม่เที่ยง

๒) ทุกขัง ให้รู้จริงในความเป็นทุกข์หรือว่าตัวทนได้ยาก
ตัวลำบากลำบาก

๓) อนัตตา

สามตัวนี้เป็นหลักประกันของพุทธโธของแท้ คำว่า
ความไม่เที่ยงอย่างเดียว ลักษณะรู้จริงตามความไม่เที่ยงอันนี้
เราพูดในภาคปฏิบัติ แต่ไม่ได้พูดถึงภาคปริยัติ คือในภาคปริยัติ
ทั้งหมดนั้นมาจากภาคปฏิบัติ พอภาคปฏิบัติมันเป็นผลปฏิบัติ
ออกมาแล้ว ต้องเอามาเขียนไว้ในตำรา ตำราตัวนี้แหละ เขา
เรียกว่าปริยัติ ในปริยัติทั้งหมดนั้นเขาว่าเป็นชื่อแห่งความจริง
เหมือนเราถ่ายรูปออกมาจากของจริง ถ่ายทอดออกมาดู

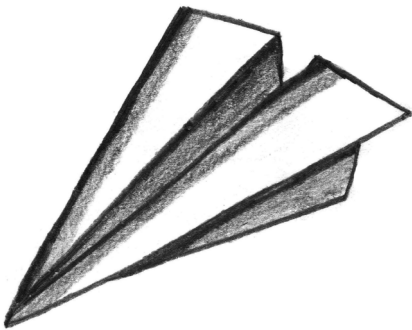
สมมติว่าเราไปถ่ายรูปเสื่อตัวจริง เมื่อเราล้างฟิล์มมาดู
ก็จะรู้ว่าเป็นรูปเสื่อ ไปถามคนดูทั่วโลก คนจะพูดเป็นเสียงเดียว
กันหมดว่าคือรูปเสื่อ ถูกไหม ถูก จริงไหม จริง แต่จริงในรูปภาพ
เท่านั้นเอง รูปภาพที่ถ่ายทอดออกมาจากเสื่อตัวจริง ในตำรา
เราอ่านทุกวันๆ นี้ว่าจริงไหม จริง ถูกไหม ถูก แต่ถูกแต่จริง
ตามภาพของความจริงที่เขียนขึ้นมาตามเรื่องนั้นๆ เท่านั้นเอง

แต่ตัวจริงลึกลับๆ เรายังไม่เห็น ปัญญาเรายังไม่เกิดขึ้น เพราะความจริงนี้จะเห็นได้ด้วยปัญญา ไม่ใช่เอาตาเนื้อไปพุดกัน ถ้าเห็นภาพออกมาอย่างนี้ รูปเสืออย่างนี้เรากลัวไหม ไม่กลัว จะขยายรูปใหญ่เท่าศาลาก็ไม่กลัว เห็นเป็นจริงก็ตาม เป็นจริงในรูปภาพเท่านั้นเอง ไม่กลัว แต่ถ้าเอาตัวจริงมาให้จับดูสิ จะจับได้ไหม จับไม่ได้เพราะกลัว คนกลัวเสือตัวจริง นั่นคือของจริง พุทฺโธตัวจริงเป็นอย่างนั้น เห็นจริงตามความเป็นจริง เหมือนเห็นเสือตัวจริงนั่นแหละ มันกลัว ถ้ากลัวแล้วก็ต้องหาที่หลีกหนีให้พ้นให้ไกล เพื่อไม่ให้เสือดตามกัดตามล่าเราได้

อีกอย่างทีเมื่อกถ่ายทอดมาจากของจริง คือกองมูตร กองคู กองอินี่ เมื่อกถ่ายภาพมาแล้ว เอามาล้างให้ดี รูปอันนั้น เอามาขยายใหญ่ๆ จะมีรูปหนอนอะไรก็แล้วแต่ ถ่ายมา ถ่ายมาแล้วเอามาล้างดู จะถามว่าคนดูขยะแขยงหรือเปล่า ไม่ ทั้งที่ว่าถ่ายจากของจริงมาแท้ๆ แต่ทำไมไม่ขยะแขยง ก็เพราะมันเป็นรูปถ่าย ถึงจะเป็นรูปมูตรรูปอินี่ก็ตาม ก็จะไม่ขยะแขยง แต่ถ้าเอาของจริงมาวางต่อหน้าต่อตาเราและกินข้าวไปด้วย ทั้งกลิ่นโชยเข้ามาด้วย อะไรจะเกิดขึ้น นั่นคือขยะแขยง กินข้าวไม่ได้ สะอิดสะเอียนขึ้นมาทันที นี้เรียกว่า นิพพิทา เกิดขึ้น การดูของจริงเป็นอย่างนั้น

ของจริงในภาคปริยัติคือของจริงในภาพถ่ายเท่านั้นเอง
 ทุกคนพูดธรรมดาอะไรได้หมด อันนี้อันิจจัง ทุกขัง อนัตตา พูด
 ได้ทั้งนั้น เต็มปากเต็มคำทุกวันนี้ แต่ไม่มีคนใดขยะเขยง ไม่มี
 ใครกลัว ไม่มีใครที่ว่าเบื่อหน่าย นี่คือแค่ว่ารูปภาพทั้งนั้น นี่คื
 ปริยัติทั้งหมด เป็นแค่รูปภาพ เป็นความจริงในรูปภาพเท่านั้น
 เอง

ตัวความจริงต่างๆ นั้น จะรู้ได้เห็นได้จากปัญญาเท่านั้น
 คืออาศัยเอาความจริงมาคิดบ่อยๆ มาตรึกตรองบ่อยๆ มันจะ
 เกิดภาพขึ้นมา เป็นญาณขึ้นมา เมื่อเกิดญาณขึ้นมา ก็ว่า *ญาณะ*
 แล้วก็ *ทัศนะ* ทั้งรู้และกั้ทั้งเห็น เมื่อญาณทั้งสองตัวนี้เกิด
 ขึ้นแล้ว ทั้งสองตัวก็มารวมเป็นตัวหนึ่งเรียกว่า *พุทธโธ* เมื่อ
 พุทธโธตัวนี้เกิดขึ้นแล้ว อยู่ไหน ดูไปเลย มันจะเห็นชัดทั้งหมด
 ดูไปที่ไหน ขยะเขยงที่นั่น ตัวนี้แหละเป็นตัวแก้ปัญหา นี่คื
 ความรู้จริงเห็นจริง

เศษกระดาษใบหนึ่ง

คิว่าจริงในไตรลักษณ์คำเดียว เราจะเข้าใจว่า
 ไตรลักษณ์คือการเปลี่ยนแปลงที่ว้ามา ที่อธิบายให้ฟังตั้งแต่
 กลางวันตอนบ่ายๆ แล้ว หมายถึงความเปลี่ยนแปลง หมายถึง
 ความไม่เที่ยง ไม่คงที่ สิ่งใดก็แล้วแต่ที่เรามาเห็นของสิ่งนี้อยู่
 สิ่งเหล่านั้นไม่คงที่ มันมีมากมายก่ายกอง ให้เรามาย่นระยะ
 เวลาเข้ามาใกล้ตัวอีกทีหนึ่ง ให้มาดูเฉพาะสิ่งที่ไม่เที่ยง เป็น
 ทุกข์ เป็นอนัตตาที่ว่ามานั้น ให้ดูในข้อบังคับที่ว่าสิ่งนั้นเป็น
 สิ่งของในการปกครองของตัวเอง เป็นของรับผิดชอบของเรา
 เองทั้งหมด นั่นคือ *ของของเรา* นั่นเอง

สมมติว่าของของเรามีการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง ให้
 เราเอาสิ่งที่เรารับผิดชอบ สิ่งใดที่เราเข้าใจว่าสิ่งนี้เป็นของ
 ของเรา เอาสิ่งนั้นมาวิจัยวิเคราะห์ว่า สิ่งที่เป็นของของเรา
 มันจะเที่ยงหรือไม่เที่ยง เอาพุทธโศคนี่ไปเจาะเข้าไปอีกทีหนึ่ง
 พุทธโศคตัวจริงที่เราสร้างขึ้น มาไปเทียบกับคำว่าของของเรา
 ไปเจาะเข้าไปว่าเที่ยงหรือเปล่า แน่นนอนหรือเปล่า

คำว่าของของเราในส่วนนี้ หมายถึงสิ่งที่ยอยู่นอกตัว เช่น เงินทองกองสมบัติต่างๆ รถต่างๆ เรือต่างๆ หรือวัตถุ ชาติต่างๆ ที่เรารับผิดชอบว่าเป็นของของเราอยู่ทั้งหมด อันนี้ให้ทุกคนไปประมวลของตัวเอง บางคนมีสมบัติมาก บางคนมีสมบัติน้อยต่างกัน จะมากน้อยเท่าไรไม่สำคัญ สำคัญว่าเป็น สิ่งที่เป็นความรับผิดชอบของเราทั้งหมดนั้นแหละ รวบยอด มากองไว้ต่อหน้าต่อตา ทั้งหมดมีอะไรบ้าง นี่สมบัติของเรา มี กี่ชนิด ในครอบครัวของเรานั้น นับมาทั้งหมด มันมีร้อยชนิดก็ ช่างมัน อย่าไปหลงในส่วนนั้นๆ

เรามีบ้านกี่หลัง มีรถกี่คัน มีที่ดินกี่แปลง หรือปลีกย่อย ต่างๆ เรามีอยู่ที่บ้านเรา เราเอามาทั้งหมด แล้วพิจารณาว่าสิ่ง ใดบ้างที่เป็นสมบัติของเรา เป็นของของเราอย่างแท้จริง และ สิ่งนี้จะอยู่คงทนตลอดไปหรือไม่ จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย มีไหม ไม่มีเลย ไม่มี จะเป็นแก้วใบหนึ่งก็ดี กระโถนก็ดี ฝ้านุ่ง ห่ม หรือเป็นอะไรก็แล้วแต่ ทั้งหมดนี้เป็นของที่ไม่เที่ยงทั้งหมด เลย เงินที่มีอยู่ทั้งหมดก็เป็นสิ่งของที่ไม่เที่ยง มีการเปลี่ยนแปลง ได้ เราเอาสิ่งทั้งหมดมาพิจารณาความไม่เที่ยงว่า สิ่งทั้งหมดที่ เราว่าเป็นของของเรานั้นจริงไหม เราจะได้รู้ว่าของไม่เที่ยงมัน

อยู่ตรงนี้ นี่คือพุทโธ

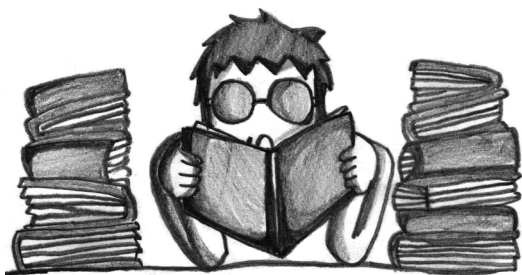
สิ่งที่เปลี่ยนแปลงทั้งหมดที่วามานั้น มันต้องรู้ด้วยปัญญา
 อย่างนี้ ไม่ใช่ไปนึกค่าบริการกรรมให้เห็น นั่นมันไม่ใช่ เป็นการ
 เข้าใจผิด พุทโธไม่เกิดขึ้นจากค่าบริการกรรม พุทโธจะต้องเกิดขึ้น
 จากปัญญา ติความออกมาให้มันชัดเจน

นี่ของภายนอกตัวที่ว่าเป็นของของเรา ให้พิจารณา
 บ่อยๆ ให้พิจารณาวัตถุสมบัติที่เรามีอยู่ทั้งหมด มันเป็นของ
 เราแค่สมมติเท่านั้นเอง เดียวนี้เราอาศัยสมมติอยู่ ก็อาศัย
 สมมติหาสมมติเป็นที่อาศัยเท่านั้นเอง จะมีน้อยมีมากก็ตาม
 ก็หามาเพื่อสมมติ แค่สมมติว่าเป็นของเราเท่านั้น

เดี๋ยวนี้ชีวิตเราอาศัยสมมติอยู่ คือเงินนั่นแหละ เงินก็
 เป็นสมมติว่าเงิน เพียงกระดาษเศษใบหนึ่ง เขาเอามาตัดแปลง
 แก่ใจให้เป็นเงินขึ้นมา มีคุณค่ามีราคาขึ้นมา ใบละร้อย สอง
 ร้อย ห้าร้อย ใบละพันก็มี อันนี้คือสมมติเช่นกัน กระดาษแผ่น
 หนึ่งเราเอามาทำเป็นเงินขึ้นมาตามยุคตามสมัยนั้นๆ หรือบาง
 ยุคบางสมัยเขาไม่มีเงินอย่างนี้ ตำราต่างๆ ที่กล่าวเอาไว้ คน
 ยุคโบราณเขาไม่มีเงินอย่างนี้ เขาเอาหอยธรรมชาติๆ กาบหอย
 ในทะเล ก็เอามาแทนเงินได้ สมมติแทนเป็นเงินได้ มีราคาได้

เลย นี่เรียกสิ่งที่เป็นราคาทั้งหมดว่าเป็นสมมติ

ตัวสมมติที่ว่ามานี้ เราต้องเอาปัญญาเราสอดแทรกเข้าไปพิจารณา ให้วิจยวิเคราะห์ให้ได้ว่าความไม่เที่ยงมันมีอะไรบ้าง มันอยู่ตรงไหนบ้าง นี่คือการเปลี่ยนแปลง นี่คือว่าหลักของของเรา ให้เราดูวัตถุทั้งหมด อะไรบ้างเป็นของของเรา ต้องหาดู เรียกว่าเรามี อุปาทาน ความยึดมั่นถือมั่น ว่าของของเรา มันแก้ได้ไหมเดี๋ยวนี้ มันแก้ไม่ได้ง่ายถึงขนาดนั้น เพราะอะไร เพราะตัวแก่นนั้นคือปัญญา แต่เราปัญญาไม่มี มันจึงแก้ไม่ได้

สองขวบเรียนปริญญา

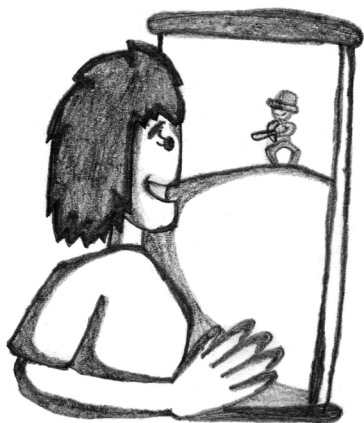
ภุมิธรรมพระโสดาบัน ภุมิธรรมพระอริยเจ้าชั้น
เบื้องต้นเขาเอาวัตตฤสมบัติเท่านั้นเองเป็นตัวแก้ปัญหา ไม่ได้
มากมายอะไรเลย ภุมิธรรมพระโสดาบันเขาไม่ได้ไปกล่าว
เรื่องอสุภะ เขาเอาเฉพาะเจาะจงในวัตตฤสมบัติแค่สมมติ
เท่านั้นเองมาพูดกัน หรือธาตุที่มีอยู่แค่สมมติธาตุในตนเท่านั้น
เอง คือ ธาตุสี่ ธาตุสี่กับวัตตฤสมบัติเท่านั้นเองมาพิจารณา ๒
อย่างเท่านั้นเอง เมื่อเขาารู้เห็นตามความเป็นจริง ตามความไม่
เที่ยงอย่างนี้

เพราะฉะนั้นภุมิธรรมพระโสดาบัน เขาจึงละราคะไม่
ได้ เพราะเขายังไม่ถึงขั้นอสุภะ เดียวนี้พวกเราทั้งหลายภาวนา
กันอยู่นี้ มันจำเจมากเกินไป ขนาดคนธรรมดาๆ การภาวนา
ปฏิบัติไปเริ่มอสุภะอสุภังไปนูน นี่เขาเรียกว่า เป็นนักเรียนอายุ
สองขบสามขบจะไปเรียนปริญาตรี มันทำไม่ได้ มันเกิน
กำลังของเด็กจะเรียนได้

นี่ฉันใด ปุ่ชุนธรรมดาๆ กระโดดข้ามขึ้นไปพิจารณา

อสุภะ ตัวอสุภะเป็นธรรมะระดับกลาง ถ้าหากว่าผู้ทำได้ในอสุภะนี้จริงๆ ผู้นั้นอย่างต่ำที่สุดจะบรรลุธรรมเป็นพระอนาคามีหรือพระอรหันต์ ตัวอสุภะนี้ไม่ใช่ธรรมะระดับต่ำๆ แต่เราก็มุ่งเน้นเอาอสุภะให้ได้ เปื่อให้ได้ นี่คือว่าคนไม่มีการศึกษาประวัติของพระอริยเจ้า คือมักใหญ่ใฝ่สูงมากเกินไป มันข้ามขั้นตอนมากเกินไป สุดท้ายไม่ได้อะไรเลย

ให้ดูเปรียบเทียบว่าภูมิธรรมพระโสดาบันนั้น คำว่าอสุภะไม่มีในใจของเขา เพราะเขายังไม่ถึงอสุภะ เขายังมีความยินดีพอใจในกามคุณ มีความฝักใฝ่ในกามคุณ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ อันนี้พระโสดาบันยังละไม่ได้ แต่เราก็อยากจะละให้ได้ ทั้งๆ ที่เป็นปุถุชน ดูตรงนี้ มีความแตกต่างกัน รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ นี้ พระโสดาบันยังละไม่ได้ ยังเสพและพอใจในสิ่งเหล่านี้อยู่ แต่ส่วนที่เขาละได้ คือเขาละได้แค่วัตถุธสมบัติเท่านั้นเอง แต่สิ่งที่ละเอียดสุดนี้เขายังละไม่ได้

ก็ยังมีรักอยู่

๒

๓

วอย่างเช่น นางสุมิตตา เป็นพระโสดาบันอย่างสมบูรณ์ เป็นผู้หญิงสาวสวยคนหนึ่ง เป็นลูกมหาเศรษฐี แต่เขาก็ยังมีความกระสันดิ้นรนในความรัก ความใคร่ในกามคุณ จนวันหนึ่ง มีหนุ่มคนหนึ่งเป็นนายพรานอยู่ในป่าลึก แต่ละวันๆ เขาจะหาสัตว์ต่างๆ เก้งกวางต่างๆ มาขายในเมือง เอาใส่ล้อใส่เกวียนลากมาขาย แล้วก็ผ่านหน้าบ้านของนางสุมิตตาทุกวันๆ หรือสองวันสามวันมาครั้งหนึ่ง เป็นหนุ่มหน้าตาดีพอสมควร แต่เป็นนายพราน

นางสุมิตตาก็ต้องไปซื้ออาหารจากพรานคนนี้ด้วย นานๆ เข้า หญิงสาวที่เป็นพระโสดาบันพอเห็นหนุ่มมาบ่อยๆ ก็นึกคิดขึ้นในใจ คือว่ามีความสัมพันธ์เกิดขึ้น ความกำหนัดเกิดขึ้น ความใคร่เกิดขึ้น นั่นคือมีความรัก การที่มีความรักอย่างนี้แสดงว่านางสุมิตตายังไม่ถึงอสุภะ

ต่อมาก็จะหาวิธีที่จะพูดคุยกับหนุ่มให้ได้ จะบอกแสดงตัวว่าเรารักหนุ่มคนนี้ เราจะพูดอย่างไรกับเขาให้เขาได้รู้ ก็ไม่

กล้าพูด เพราะผู้หญิงเขารู้ตัวว่าฐานะเป็นลูกมหาเศรษฐีตระกูลสูง แต่ผู้ชายเป็นลูกนายพรานป่าธรรมดา ก็กลัวไม่กล้า หาวิธีจะพูดให้เขาฟังว่าชอบเขา แต่ไม่กล้าพูดอย่างนั้น

หลายวันต่อมา นางสมิตตาก็หาวิธีออกตัว จนตัดสินใจทันทีว่า ไม่ได้ เราอดทนต่อความรักกับหนุ่มคนนี้ได้แล้ว ชีวิตเราต้องมอบกายถวายตัวให้กับหนุ่มคนนี้ได้ ต่อมาก็พยายามหาวิธีที่จะหนีออกจากบ้านจากพ่อแม่ เตรียมเงินทองพอสมควรที่พ่อแม่มอบเอาไว้ให้ เตรียมผ้าถุงผ้าห่มพอสมควรที่พ่อแม่แบ่งเอาไว้ให้ คือตัดสินใจจะไปกับชายหนุ่มคนนี้ได้ นี่ภูมิธรรมพระโสดาบัน จิตใจของพระโสดาบันไม่ใช่ไม่เห็นอสุภะ

ทีนี้ต่อมาก็มาดูทิศทาง ขึ้นปราสาทสูงเก้าชั้นดูว่าไอ้หนุ่มคนนี้ไปขายเนื้อสัตว์เสร็จแล้ว มันออกทางทิศไหนของเมืองสาวตถิ จึงวางแผนหลอกสาวใช้ไม่ให้รู้ตัวว่าตนจะหนีออกจากบ้านไป โดยปลอมตัวเป็นคนธรรมดาออกจากบ้าน ในขณะที่สาวใช้เผลอ แต่งตัวมอมแมม นุ่งผ้าเก่าๆ ขาดๆ ปลอมตัวผ้าของไม่มีค่า ไม่มีราคา เอาผ้าเก่าๆ ห่อพันกันไป แยกกันไปโปรย ไปดักไอ้หนุ่มอยู่ปากทางออกเมืองนั่นเอง

พ่อหนุ่มขับเกวียนผ่านมา ก็เดินต้อยๆ ตามไป ภาษา

อีสานเรียกว่าวิ่งตามชายหนุ่ม จริงๆ ไม่ได้วิ่งหรือก เดินตามไป เดินไปเรื่อยๆ ในตอนแรกผู้ชายคนนี้ก็ไม่ได้นึกแปลกใจอะไร ผู้หญิงคนหนึ่งเดินทางตามหลังเกวียนมา แต่ก็ไม่ได้สนใจ

ต่อไปนานเข้าผู้หญิงก็ไม่หยุด เดินไปเรื่อยๆ จนชายหนุ่มต้องหยุดถามว่า น้องหญิง จะตามพี่มาทำไม กลับบ้านไปเสียเถิด นางก็ไม่พูด เดินต่อไปเรื่อยๆ ชายหนุ่มก็บอกอีกว่า น้องหญิง จะตามมาทำไม กลับบ้านเสีย เดี่ยวคนจะเห็น นางก็ว่า มันเรื่องของฉันที่จะเดินนะ เรื่องของคุณ คุณก็ขับเกวียนไปสิ คนเดินก็เดินต่อไป คนขับเกวียนก็ขับต่อไป ผู้หญิงก็เดินตามหลังเกวียนต่อไปเรื่อยๆ บอกสักสองครั้งสามครั้ง นางก็ไม่หยุด เฉยๆ ตอบคำเดียวเลยว่า หน้าที่คุณขับเกวียนไปสิ ฉันจะเดินตามทางของฉัน ไม่เกี่ยวกัน

โน่น จนไปถึงที่ป่าใหญ่ที่นายพรานหนุ่มอยู่ เลยถามนางสุमितตาว่า น้องมาทำไม ฝ่ายหญิงจึงตอบว่า ฉันขอมอบกายถวายชีวิตเป็นเมียของเธอเท่านั้นเอง ไม่มีอะไร ขนาดพระโสดาบัน เรื่องความรักความใคร่มีความรุนแรงเหมือนคนธรรมดา คำว่ารูป เสียง กลิ่น รส ละไม่ได้เลย ให้จำไว้ให้ดีเรื่องนี้ เดี่ยวนี้การปฏิบัติของเรามันข้ามขั้นตอนไปมาก การปฏิบัติ

มันถึงยาก

หลายปีต่อมา อยู่ด้วยกันนานจนมีลูกตั้ง ๗ คน ลูก ๗ คนเป็นผู้ชายทั้งนั้น แสดงว่านางสุมิตตายังไม่มือสุกะ ยังมีความรักใคร่ในรูปนั้นอยู่ ถ้าคนมือสุกะอยู่ในใจ จะร่วมเพศได้ไหม ร่วมไม่ได้เลย นั่นคือเบื่อ เบื่อหน่าย ร่วมไม่ได้ เพราะมือสุกะในใจ นี้แสดงว่าพระโสดาบันไม่มีมือสุกะภายในใจ จึงมีความพอใจร่วมเพศกับผู้ชายได้ นั่นคือพระโสดาบัน นางวิสาขาก็ลูก ๒๐ คน นางสุมิตตาก็ลูก ๗ คน ลูกชายทั้งหมด ต่อมาก็อยู่ในป่าเปลี่ยว ก็เลยไปหาหญิงสาวมา ๗ คนมาเป็นลูกสะใภ้ มาอยู่เป็นครอบครัวเดียวกัน ในครอบครัวนั้นมีลูกสะใภ้กับลูกชาย ๑๔ คน รวมพ่อแม่ทั้งหมด ๑๖ คน

นางสุมิตตานี้ เวลานายพรานผู้เป็นสามีจะไปที่ไหนไปป่า ก็แบ่งหรือเตรียมสิ่งของต่างๆ เช่น ข้าวปลาอาหาร หรืออะไรต่างๆ ที่มีในบ้าน ก็ห่อให้สามีไป ปีนผาหน้าไม้ที่มีอยู่ในบ้านก็ยกออกมาให้ผิวเพื่อไปหาฆ่าเนื้อฆ่าปลา ที่นี้คนก็ถามกันว่า ถ้าอย่างนั้นนางสุมิตตาเป็นพระโสดาบันแล้ว ทำไมยังมีใจอคติ มีการฆ่าสัตว์อยู่อีกหรือ ทำไมจึงยังเอาמיד ปีน หอก ดาบ เครื่องดักสัตว์ต่างๆ ยื่นให้ผิวไปเพื่อทำลายสัตว์ เป็นลักษณะ

ส่งเสริมใช้ไหม อันนั้นไม่ใช่ เพราะว่านางสุมิตตานี้ทำงานตาม
หน้าที่ผู้เป็นเมียเท่านั้นเอง หน้าที่ผู้เป็นเมียทำอะไรกับสามี
หน้าที่ผู้เป็นสามีจะทำหน้าที่อย่างไรมันเป็นเรื่องของเขา ผู้
เมียมีหน้าที่อย่างไรก็ปฏิบัติตามนั้นเท่านั้นเอง คือให้ตามหน้าที่
แต่ไม่ได้ให้เพราะส่งเสริมอะไร นั่นคือพระโสดาบัน คนถกเถียง
กันอยู่ ที่จริงไม่เป็นอย่างนั้น

ก็เพราะฉลาด

ด ี อมาบุญเก่ากรรมเก่าของนายพรานคนนี้จะมาถึง เนื่องจากว่าอยู่กับผู้มีบุญคือพระโสดาบันนี้ ซึ่งนางสุมิตตาก็ทำคุณงามความดีทุกอย่างอย่างมาตลอด นายพรานคนนี้เคยรู้จักพระพุทธเจ้าไหม ไม่รู้จัก เคยรู้จักศีล ๕ ไหม ไม่รู้จัก ศีล ๘ ก็ไม่รู้ ว่า นะโม ก็ไม่เป็น

ในวันหนึ่ง พระพุทธเจ้าเสด็จเห็นบารมีเก่าของพรานคนนี้ ในสมัยอดีตเขาสร้างบุญกุศลมามากพอสมควร พอจะเป็นพระอริยเจ้าได้ แต่ในชาตินี้เขามีความหลงผิด เกิดในตระกูลของนายพราน ก็เลยเป็นพรานไปกับเขา แต่บุญเก่ายังมีอยู่ พระพุทธเจ้าจึงนิมิตตัวท่านออกมา คือมาทำลายบ่วงเครื่องดักสัตว์ของนายพรานคนนั้นให้หมดทุกที่ ไม่มีสัตว์ตัวใดจะมาติดบ่วงทั้งนั้น

พอเช้าวันต่อมา นายพรานก็ไปหาสัตว์ที่บ่วงดักเอาไว้ ปรากฏว่าไม่มีสัตว์เลยสักตัวเดียว จึงโกรธแค้นขึ้นมาว่า ใครมาทำลายบ่วงของข้าพเจ้า โกรธขึ้นมาก็ได้ตามหาผู้มาทำลาย จะ

ฆ่าให้ได้ พอดีก็มองลงมาเห็นพระพุทธรเจ้า เออ ไอ้หนุ่มหัวโหล้น
 ผู้นี้ทำลายเราให้ฉิบหาย เดินไปก็ยกธนูขึ้น ธนูใส่ยาพิษด้วย ยก
 ธนูขึ้นใส่จะยิงพระพุทธรเจ้า พอยกขึ้นไป มือมันไปไม่ได้ ดิ่งไม่
 ออก มือกับธนูติดกัน ดิ่งโถ่งธนูแล้ว แต่ลั่นไม่ไป ปล่อยมือไม่
 ลง โถ่งอยู่อย่างนั้น ไปไม่ได้ด้วยอำนาจพระพุทธรเจ้า

ต่อมาเมื่อสายมากเกือบ ๙ โมงแล้ว นางสุमितตาก็แปลก
 ใจว่าทำไมสามีเราไม่กลับบ้าน แต่ก่อนนี้กลับบ้าน ๗ โมงกว่าๆ
 ๘ โมงก็กลับมาแล้ว แต่นี้ ๙ โมงแล้ว ไม่เห็นกลับบ้าน จึงบอก
 ลูกทั้ง ๗ คนให้ไปดู มีอะไรเกิดขึ้นกับพ่อ ลูกชาย ๗ คนก็ถือ
 หอก ถือดาบ ถือธนูครบครัน ตามหาว่าจะมีภัยอะไรเกิดขึ้นกับ
 พ่อของตน

พอติดตามมาเห็นพ่อกำลังโถ่งธนูจะยิงพระพุทธรเจ้าอยู่
 พอเห็นปี่ร้องว่า ช่วยพ่อเราด้วย ลูกทั้ง ๗ คนก็ยกธนูขึ้นมา
 จะยิงพระพุทธรเจ้า พอยกขึ้นมา ยกธนูโถ่งขึ้น เต็มมืออยู่นี้เอง
 แต่ยิงไม่ไปเลย ค้างทั้ง ๗ คน รวมพ่อด้วยก็เป็น ๘ คน ยืนเรียง
 กันอยู่ โถ่งธนูทั้ง ๘ คน ทำอะไรไม่ได้เลย

จนสายมาก ๑๐ โมงไปแล้ว นางสุमितตาก็แปลกใจว่า
 พ่อไปแล้วก็หายไปเลย ส่งลูกชายตามพ่อก็หายไปเลย เกิดอะไร

ขึ้นหอ แปลกใจ เลยพาลูกสะใภ้ทั้ง ๗ คนนี้ไปตามหาอีก ไปตามรอยที่พ่อเข้าไป ไปถึงก็เห็นพ่อลูกทั้ง ๘ คนยืนโคงธนูจะยิงพระพุทธรเจ้าอยู่ นางก็เหลือบตาไปเห็นพระพุทธรเจ้า พอเห็นปั๊บ ตะโกนร้องทันที อ่ายังพ่อฉันๆ อ่าฆ่าพ่อฉัน นางตะโกนบอกเท่านั้นแหละ คำว่าพ่อฉันเท่านั้น ทำให้ผู้เป็นสามีกับลูกซึ่งฟังอยู่ก็แปลกใจว่า ทำไมแม่หรือภรรยาถึงพูดว่าอย่ายิงพ่อฉัน หรือคนนี้เป็นพ่อตาของเรา หรือเป็นตาของเรา เลยแปลกใจ ก็เลยอ่อนใจ ต่อมาก็ยกธนูลง เอาวางไว้

นางสุมิตตาก็พาผิว ลูก ๗ คน และสะใภ้ทั้ง ๗ คน เข้าไปกราบพระพุทธรเจ้า พอไปกราบเข้าเท่านั้นแหละ ท่านก็อธิบายธรรมะให้ฟังเลย เรื่องการทำลายสัตว์ สัตว์ต่างๆ เรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์โลกทั้งหลาย อธิบายเรื่องความสุขความทุกข์ของสัตว์ทั้งหลายว่า สัตว์ทั้งหลายทั้งหมดไม่มีตัวใดตัวหนึ่งจะต้องการตาย เขาเกิดมาเพราะกรรมของเขาอย่างนี้ ก็อธิบายให้เขาฟัง เรื่องชีวิตของสัตว์โลกแต่ละตัวมันเกิดมาตามบุญตามกรรม ดูสิว่าลูกสะใภ้ ๗ คน ลูกชาย ๗ คน กับพ่อรวมทั้งหมดเป็น ๑๕ คน นั่งฟังอยู่ที่นั่น เว้นแต่ผู้เป็นแม่ พออธิบายจบ พ่อ ลูกชายทั้ง ๗ คน และลูกสะใภ้ทั้ง ๗ คน บรรลุ

เป็นพระอริยโสดาบัน

ดูสินัน เขาทำสมาธิหรือเปล่า ให้ถามคนที่นั่งอยู่ที่นี้ เขานึกคำบริกรรมไหม เขาเป็นพระโสดาบัน ที่มาของพระอริยเจ้าเป็นอย่างนี้แทบทั้งนั้นในครั้งพุทธกาล เขาไม่ได้รู้จักว่าศีล ๕ คืออะไร เขาบรรลุธรรมด้วยปัญญาอันฉลาดเฉียบแหลม โดยไม่ต้องนึกคำบริกรรมใดๆ ทั้งสิ้น หลวงพ่ออธิบายให้ฟังถึงความจริงของความเป็นมาในครั้งพุทธกาล ส่วนใหญ่ผู้เป็นพระอริยเจ้า พระโสดาบัน เขาเป็นอย่างนี้แทบทั้งนั้น ไม่มีคำบริกรรม

นางวิสาขาเป็นพระโสดาบันก็ไม่มีคำบริกรรม ลูกเพื่อนหรือบริษัทบริวารของพระเจ้าพิมพิสารเป็นจำนวนตั้ง ๑๒๐,๐๐๐ คน ก็ไม่มีการนึกคำบริกรรม พ่อแม่นางมาคันธียาก็ไม่มีการนึกคำบริกรรม หรือใครหลายต่อหลายคนในครั้งพุทธกาลก็เช่นเดียวกัน

ถ้าผู้ใดศึกษาประวัติพระอริยเจ้าแล้ว จะเข้าใจว่าพระอริยเจ้าในครั้งพุทธกาลส่วนมากไม่ได้นึกคำบริกรรมเดี๋ยวนี้ขั้นตอนการภาวนาของเรานั้นมากไป วิธีการต่างๆ ที่หลวงพ่อสอน คือไม่ได้สอนให้ท่องคำบริกรรม ให้ทำ เพราะ

คำบริกรรมเป็นส่วนองค์ประกอบอันหนึ่งในการปฏิบัติภาวนา แต่เป็นหลักเสริม หลักจริงๆ คือปัญญาเท่านั้น เป็นหลักตัวนำ ในครั้งพุทธกาลมันเป็นมาอย่างนี้ เราต้องศึกษา

คนบ้าส่งเสริมกัน

ที่

มาอธิบายให้ฟัง ไม่ใช่หลวงพ่อกุศลจะมาแก้ข่าวว่าไม่ให้คนทำบริการ ไมใช่ให้ทำ แต่อย่าหลงเกิน อย่าหลงคำบริการที่ทำอยู่ การนึกคำบริการเพื่ออะไร เมื่อทำแล้วต้องรู้จักตัวเอง ทำอย่างไร ทำแค่ไหน การนึกคำบริการมันมีมาอย่างไร ก็ต้องสืบเสาะแสวงหาที่มาของคำบริการนี้ให้ได้

ให้ไว้เป็นตัวอย่าง การนึกคำบริการอันนี้มาจากที่ไหน การนึกคำบริการอันนี้ มันมีมาก่อนศาสนาพุทธ สมัยที่พระพุทธเจ้าเราเป็นพระโพธิสัตว์อยู่ บวชอยู่ก็ตาม ยังไปศึกษาเรื่องคำบริการนี้กับฤาษีทั้งสองท่านนั้นอยู่ หรือก่อนนั้นอีก กบิลดาบสก็นึกคำบริการเช่นเดียวกัน นี่แหละการนึกคำบริการนี้เกิดขึ้นจากพวกดาบสฤาษี แต่เขาเหล่านั้นเขานึกคำบริการโดยไม่มีปัญญา หรือไม่มีความฉลาดเฉียบแหลมทางความคิด เขานึกคำบริการเพื่อทำสมาธิความสงบเท่านั้น ไม่หวังอะไรทั้งสิ้น เพราะเขาไม่ได้ศึกษาประวัติ ไม่ศึกษาเรื่องไตรลักษณ์ เพราะปัญญาเขาไม่มี

อย่างมากการทำสมาธิก็มีอภิญญาเกิดขึ้น ใจมีอภินิหารเกิดขึ้น เห็นโน่นเห็นนี่ เห็นภาพโน้นเห็นภาพนี้ เห็นภาพนรก ภาพสวรรค์ตามหน้าที่ของอภิญญาเท่านั้นเอง บางคนก็มีอภินิหารเรื่องหุทิพย์ตาทิพย์ขึ้นมา มี *ทิพพจักขุญาณ* มีตาทิพย์เห็นโน่นเห็นนี่ บางคนก็มี *ทิพพโสต* ได้ยินเสียงนั้นเสียงนี้ ได้ยินเสียงนรกเสียงสวรรค์ นี่คือผลจากการทำสมาธิจิตสงบ บางคนก็มี *เจโตปริยญาณ* สามารถจะรู้วาระจิตใจคนอื่นได้ คนนั้นคิดอย่างไร มีใจโน้มน้ำหนักทางไหน รู้หมด อันนี้ก็เกิดขึ้นจากสมาธิอีกเช่นกัน

ฤทธิ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในครั้งพุทธกาล ส่วนหนึ่งก็เป็นอิทธิวิธี ดำดิน บินได้ พวกฤาษีเขาทำได้ เพราะทำสมาธิ การดำดิน บินต่างๆ ไม่ใช่ของพระอรหันต์ทั้งหมด คนธรรมดาที่บินได้ เห็นได้ ถ้าทำสมาธิได้ แต่เป็นปุถุชน ไม่ใช่พระอริยเจ้า ก็สามารถจะมีอิทธิวิธี มีฤทธิ์ได้ *มโนมยิทธิ* สามารถจะแปลงตัวได้ หรือกำหนดใจเราคนเดียวให้มีเป็นร้อยคนพันคนก็ได้ *มโนมยิทธิ* คือฤทธิ์ทางใจ

เรื่องต่างๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้น คนยุคนี้หลงกันมากในเรื่องนี้ ทั้งพระและฆราวาสมาหลงสิ่งไม่มีสาระเหล่านี้ ทำไม่จึงหลง

ก็เพราะไม่เข้าใจว่า สิ่งนี้เป็นของจริงหรือไม่จริง ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องนั่นเอง เมื่อเกิดขึ้นอย่างนี้ก็เลยหลงตามสิ่งเหล่านี้ไป ก็เลยเหินห่างจากมรรคผลนิพพานไป เพราะหลงสิ่งเหล่านี้อยู่กับโมหะสมาธินั่นเอง คือหลงในอภิญญาของตัวเองที่เกิดขึ้น

ถ้าเป็นอย่างนี้ในยุคนี้สมัยนี้ ใครจะเป็นคนเตือนให้คนนั้นจะหลุดจากจุดนี้ได้เพื่อได้ไปสู่มรรคผลนิพพาน มีไหม มีไม่ได้ จะอยู่อย่างนี้ตลอดไปถึงวันตาย คนในยุคนี้ หน้าซำยังยกย่องสรรเสริญคนเป็นอย่างนี้ว่าเป็นคนภาวนาดี นี่คือคนบ้ายกย่องส่งเสริมกัน บางทีก็เป็นพระ ไปส่งเสริมพระนั่นแหละว่าภาวนาดี อันนี้ก็บ้ำหังคู้ บางทีฆราวาสเป็นอย่างนี้ ก็ส่งเสริมกันว่าภาวนาดี บางทีก็เป็นพระส่งเสริมฆราวาส เห็นว่าฆราวาสเป็นอย่างนี้ พระส่งเสริมลูกศิษย์ลูกหาว่าภาวนาดีแล้ว นั่งภาวนาไปจิตสงบนานๆ ได้ มีจิตใจลุ่มงเห็นโน่นเห็นนี่ มีปัญญาอย่างนี้ พระก็ส่งเสริมให้ภาวนาดีอย่างนี้ อันนี้ก็บ้ำหังคู้อีกนั่นแหละ บ้ำหังพระ บ้ำหังฆราวาส บ้ำหังศิษย์ คนหนึ่งผิดเต็มตัวอยู่แล้ว ยังส่งเสริมว่าถูกได้อย่างไร คือพระก็ไม่รู้เรื่อง ไปส่งเสริมคนผิด เพราะพระก็ไม่เข้าใจ ทำไมไปส่งเสริมคนทำผิดให้หลงทางอยู่ได้

นี่มันแค่อกฤษญาต่างๆ เกิดขึ้นจากสมาธิ ไม่ใช่ว่าเป็นของดิบของตื้ออะไร อันนี้ก็อยู่ในอนิจจังเหมือนกัน ของไม่เที่ยงมันเปลี่ยนแปลงได้ เสื่อมได้ นี่คือการทำสมาธิ ทุกวันนี้เราทำกัน ทำกันแค่นี้ ผู้หญิงก็ดี ผู้ชายก็ดี ถ้าเป็นอย่างนี้ ส่งเสริมกันสรรเสริญกันมากมายก่ายกอง ลงหนังสือส่งเสริมกันเต็มที่ นี่คือว่าคนไม่เข้าใจในหลักแนวทางที่จะไปสู่กระแสสมรรถผลนิพพาน เพียงไปติดด้านของกิเลสตัณหาเท่านั้นที่อยู่หมัดแล้วสิ่งทั้งหมดเกิดขึ้นจากสังขารจิตที่หลอกลวงจิตใจตัวเองเท่านั้นเอง อันนี้เป็นกิเลสใหม่ เป็น มันเป็นกิเลสหลอกใจ อาการของจิตตัณหาหลอก สังขารหลอกใจเท่านั้นเอง แต่ถ้าคนปัญญาไม่มีก็ติด

คนหลายคนมาพูดมาถามเรื่องนี้ หลวงพ่อเฉยๆ พระก็มี ขรवासก็มีมาถาม จิตสงบอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วก็เห็นโน้นเห็นนี่ อย่าพูด ไม่มีสาระอะไร หนีไปเลย ไม่มีประโยชน์ ไม่ส่งเสริมคนประเภทนี้ เราสอนคนทุกวัน สอนเพื่อจะให้คนเข้าใจในส่วนนี้ว่าสิ่งนี้มันไร้สาระ เพราะสิ่งทั้งหมดอย่างนี้ มันเกิดขึ้นจากการทำสมาธิความสงบเท่านั้น ถ้าเป็นอย่างนี้ มันมีส่วนเป็นไปได้ไหมว่าเป็นมิจฉา ได้ มันเป็นมิจฉาถึงได้เป็นอย่างนี้ขึ้นมา

เป็นมิจฉาชั้นกลางๆ ไม่ถึงขั้นรุนแรง

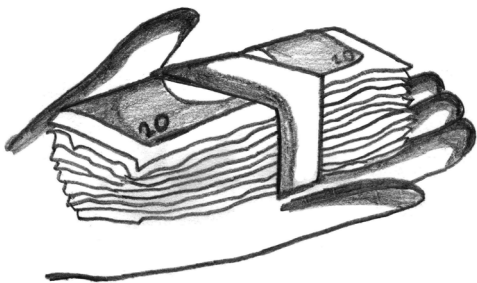
ส่วนความเห็น เขาเห็นว่าตัวนี้เป็นสิ่งถูกต้อง ภาวนา
 แข่งกัน เราภาวนาเป็นหมู่เป็นกลุ่มแล้วก็มาถามกัน อาจารย์
 นั้นแหละถามศิษย์ เป็นอย่างไรโยม ภาวนาเห็นอะไรบ้างไหม
 นี่คือคำพูดของครูบาอาจารย์ผู้สอน จะมีคำถามอยู่เสมอๆ ทุก
 คนนั่งอยู่ที่นี้อาจจะเคยได้ยิน เป็นอย่างไรภาวนาเห็นอะไรบ้าง
 ไหม คำพูด คำถาม คำจูงใจว่า การภาวนาคือการเห็น เมื่อผู้
 ถูกถามได้รับฟังอย่างนี้ ก็เข้าใจว่าภาวนามันต้องเห็น เพราะ
 อาจารย์เราถามว่าเห็นอะไรบ้างไหม

ทีนี้ก็เลยมีหลายคนพูดขึ้นมาว่า เห็นนุ่นบ้าง เห็นนี้บ้าง
 คนโน้นก็ตินะ คนนั้นก็ตินะ เอาไปเอามา ก็ไปกันใหญ่โต แล้ว
 ก็เห็นก้อนเมฆ แล้วก็เห็นสวรรค์นั้น เห็นสวรรค์นี้ ไปๆ มาๆ ไป
 จัดทัวร์ชมสวรรค์โน้น จัดทัวร์ไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ก็มีถมไปบาง
 แห่ง ดุสิมันบ้าหมู่กันขนาดนั้น มันมีที่ไหนจัดทัวร์ไปเฝ้า
 พระพุทธเจ้าเป็นกลุ่มเป็นก้อน นี่คือว่าคนไม่รู้จักแนวทางของ
 พระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง มันจึงหลงมกมายกันเพียงแค่นั้น

ภาวนาอย่างนี้เป็นพุทโธหรือยัง ยัง พุทโธอย่างนี้เขาไม่
 นับว่าเป็นพุทโธ หลงอย่างนี้ได้อย่างไร พุทโธคือความรู้จริงเห็น

จริงว่าสิ่งนี้ไม่มีสาระ พุทฺโธตัวจริงเขาเห็นอย่างนั้น เขาไม่ติดใจของสิ่งเหล่านี้ แต่ถ้าคนภาวนาไปถึงจุดนี้แล้ว สมมติว่าคนไหนก็แล้วแต่ พระก็ตาม ฆราวาสก็ตาม เมื่อภาวนาไปถึงจุดนี้แล้ว ในยุคนี้จะมีใครไปเตือนให้ ใครจะเตือน ไม่มีก็แล้วกัน ทิ้งทิ้งชาติไปเลย เป็นกันเยอะทุกวันนี้ พระก็เป็น ฆราวาสก็เป็น ถ้าเป็นมากก็ทิ้งไปเลย ถ้ามากก็ไม่สอน หลวงพ่อก็ไม่เอา คือมันสอนไม่ได้ มันเตือนไม่ได้ ต้องทิ้งไป

คนลักษณะเป็นอย่างนี้ มันจะมีอะไรเกิดขึ้น ทิฐฐิมานะ อวดตนอวดตัว มันจะเป็นมหาศาลทีเดียว เขาจะเก่งและกล้าทีเดียว เป็นคนที่มีทิฐฐิมานะสูงมาก ไม่ลงรอยให้กับใครทั้งสิ้น หน้าซำยังดูถูกเหยียดหยามคนที่ไม่เป็นอย่างตัวเองด้วยซ้ำไป พวกนี้ถือว่าบ้า บ้าชนิดที่ไม่มียารักษา

แค่รักษากันไป

ภุมิธรรมพระโสดาบันนี้ เขายังไม่ถึงขั้นที่จะละรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ได้ เขายังมีความโกรธใหม่ มี เรา เตี้ยวนี้อ่อนกันแบบง่ายๆ ว่า พวกมันละความโลภ ละความโกรธ ละความหลงนะ พุดกันง่ายๆ ได้อย่างไร ก็ฐานะของคน คน ไหนฐานะจะละความโลภได้ ละความโกรธได้ ละความหลงได้ มันไม่ง่ายเหมือนกับคำพูด แต่การพุดเป็นหน้าที่ของพระจะพุด ก็ต้องพุดตามหน้าที่ แต่ในภาคปฏิบัติ มันเป็นไปได้ ไม่ได้ ทำไม่ได้ อย่างที่พระพุด ขนาดภุมิธรรมพระโสดาบัน เขาละความโกรธ ได้ใหม่ ละไม่ได้ แต่ทำไมปุณฺณจะละได้ละ พระโสดาบันละ ความหลงได้ใหม่ ละไม่ได้ แต่ทำไมปุณฺณจะละความหลงได้

ขั้นพระโสดาบันเขาละอะไร ละความโลภได้อย่างเดียว เท่านั้น โกรธละไม่ได้ ในความโลภของพระโสดาบันนี้ เขาละ ได้เด็ดขาด จะมีเงินทองกองสมบัติกองสูงเท่าศาลาไหน เขาก็ ไม่สน เขาก็ไม่ติดใจในของสิ่งนั้น คำว่าละ ไม่ใช่จะโยนทิ้งนะ คือว่าละด้วยใจ คือใจไม่มีความผูกพันกับสิ่งเหล่านั้นที่เรียกว่า

วัตถุสมบัติที่ว่ามาในเบื้องต้น จะมากน้อยแค่ไหนอย่างไร เขาไม่ติดใจ แต่เขาไม่ประมาท เขาไม่โยนทิ้ง เขามีความประมาณว่า การใช้งานใช้การกับวัตถุสมบัตินั้น ถ้ามันหาย เขาก็หามาเพิ่มเติมได้ แต่เขาไม่ติดใจสมบัติทั้งหมดนั้น

คือพุทโธเขามีอยู่ พุทโธเขามีอยู่ในใจ เขารู้ชัดลงไปว่า อันนี้คือสมมติว่าเป็นของของเราเท่านั้น พุทโธรู้ว่าสมมติว่าสิ่งนี้เป็นของของเราเท่านั้น เราก็ใช้จ่ายกันไป รักษากันไปเท่านั้นเอง เขาไม่ติดใจ นี่คือว่าใจเขาเป็นพุทโธแล้ว มันรู้มันตื่นมา มันรู้แล้ว เพราะหากว่ามีความติดใจในวัตถุสมบัติอยู่อย่างไร มีความยึดมั่นถือมั่นอย่างไร สิ่งนี้มันจะเป็นสื่อต่อไปในภพหน้าชาติหน้า คือวัตถุสมบัติเหล่านี้ คือความไม่อึดไม่พอ ในความอยากของตัณหา ตัณหาที่ว่ามานี้ มันเกิดขึ้นได้ ๒ อย่าง

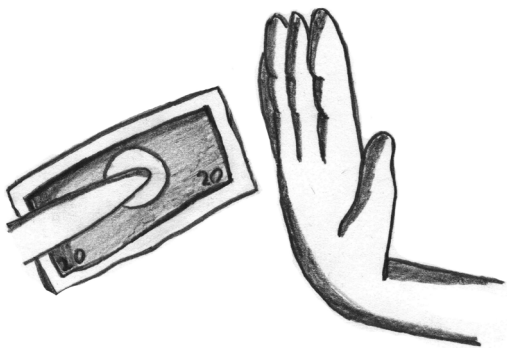
๑) ตัณหาคือความอยากเกิดขึ้นในวัตถุ เหมือนอธิบายมาเบื้องต้น นี้อย่างหนึ่ง

๒) ตัณหาอีกอย่างหนึ่ง คือความอยากในความสัมผัส ในความรักความใคร่ระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย นี้อีกอย่างหนึ่ง เป็นตัณหาขั้นละเอียด เรียกว่า *กิเลสตัณหา*

ภูมิธรรมพระโสดาบัน เขาละได้เด็ดขาดในส่วนตัณหา

วัตถุธสมบัตติ คือละความโลภได้เด็ดขาด แต่ค้นหาในความรัก
ความใคร่เขายังละไม่ได้ ก็มีชีวิตอยู่เป็นฆราวาสเหมือนคนทั่วๆ
ไป มีครอบครัวคู่หัวตัวเมีย มีลูกมีหลานเกิดขึ้นเต็มบ้านเต็ม
เมืองเหมือนคนทั่วๆ ไป

เดี๋ยวนี้การภาวนาปฏิบัติมันเกินขอบเขตไปหน่อย พวก
เราส่วนใหญ่ เมื่อปฏิบัติก็อยากพ้นทุกข์บ้าง เป็นพระอรหันต์
บ้าง มันเกินความพอดี แค่กฏมิจธรรมพระโสดาบันยังทำอะไรไม่
ได้เลย เส้นทางที่เข้าสู่กฏมิจธรรมพระโสดาบันนั้น มันอยู่แค่นี้ ที่
อธิบายให้ฟัง คืออยู่แค่ว่าวัตถุธสมบัตติ เราจะพิจารณาให้ได้
ใหม่ ให้รู้จริงตามนี้ นี่คือพุทธโธ

ตื๋นตื๋นตื๋นตื๋น

๒

๓ าทเห็นจริงตามนี้เมื่อไหร่ พุทฺโธจะเกิดขึ้นเมื่อนั้น เห็นจริงรู้จริง เรียกว่า *ญาณทัศนะ* ใจมันจะวางตัวนี้ มันจะปล่อยตัวนี้ แต่ก่อนเคยยึดมันถือมันว่าวัฏฏสมุบัติเป็นของเรา ของเรา ของกูนี้ มันจะรู้ทันที คือมันตื่นตัวแล้ว มันจะไม่ยึด คือตื่นตนตื่นตัวว่า สิ่งเหล่านี้เราหลงยึดมานาน หลายกัป หลายกัลป์มาแล้ว ชาติก่อนเราก็เคยยึด หลงยึดมาแล้ว ชาตินี้ก็หลงยึดมาแล้ว เมื่อถึงจุดนี้เราจะไม่หลงยึดอีกต่อไป เป็นการตื่นตัวในการยึด จึงเรียกว่า *พุทฺโธ* คือความตื่นนั่นเอง ตื่นตัวขึ้นมา ตื่นตัวในความหลงตัวเอง

เราเคยหลงในแง่ต่างๆ มุมต่างๆ อะไรก็แล้วแต่นั้น เมื่อพิจารณาสิ่งนั้นให้มันชัดเจนแจ่มแจ้งด้วยปัญญาตัวเองแล้ว จะตื่นตัวขึ้นมาว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่เราเกิดความเข้าใจผิด เมื่อรู้ตัวเองว่าเกิดความเข้าใจผิด ความเห็นผิดขึ้นเมื่อไหร่ จะเป็นสัมมาเมื่อนั้น จะเป็นพุทฺโธขึ้นมาเมื่อนั้น คือเห็นจริงตามความเป็นจริง รู้จริงตามความเป็นจริง เป็นอย่างนั้น

เมื่อตื่นตนตื่นตัวขึ้นมาแล้วทีนี้ จะไปหลงไหลในสิ่งนั้น
 อีกได้ไหม ไม่หลงอีกต่อไปแล้ว ตื่นตัวแล้ว **จึงรู้ว่าพุทธโธ แปล**
ว่าผู้ตื่นนั่นเอง ตื่นเพราะความรู้จริงเห็นจริงจากปัญญาเฉพาะ
ตัว เมื่อตื่นขึ้นมาแล้ว เบิกบานแล้ว **ความยึดมั่นต่างๆ มัน**
คลายจากใจ นั่นแหละคือความเบิกบาน เบิกบานใจ **ไม่มี**
ความเศร้าโศกกับของสิ่งใด

คนแบบนี้เป็นคนทีเบิกบาน งานทุกงานนั้นแหละ ถ้าคน
 ใดทำงานหนัก จะเป็นงานแบกหามกรรมกรอะไรก็ตาม ถ้า
 ลักษณะงานหนักอย่างนี้ หน้าตาจะ**ไม่มีความเบิกบาน** ใจ**ไม่**
มีความเบิกบาน คือมันหนักหน่วง มีอุปาทานชั้นร์ก็เป็นทุกข์
 ส่วนคนที่ปล่อยวางอะไรได้ ใจมันเบา นั่นคือ**เบิกบานใจ** เพราะ
 ใจ**ไม่มีอะไรจะยึด** มันเบา มันก็**เบิกบาน**เท่านั้นเอง

ทั้งหลบทั้งสู้

ค วามหมายคำว่าพุทธโธอยู่ตรงนี้ ไม่ใช่ว่าจะไปนึก คำบริการกรมพุทธโธ อันนี้ใช้ได้ไหม ใช้ได้ แต่เป็นเรื่องของเด็กอนุบาลเขาทำกัน ไม่ใช่เรื่องผู้ใหญ่ เด็กอนุบาลเขาไม่รู้อิโหน่อิเหน่ เขาก็ทำตามประสาเขา เพื่อเป็นอุบายกั้นกลางไม่ให้ อารมณ์รุนแรงเท่านั้นเอง แต่ก่อนเขาว่ามีอารมณ์รุนแรงเกิดขึ้น ยึดมั่น คิดนั่นคิดนี่บ่อยๆ ขึ้นมา เขาก็มานึกคำบริการกรม เพื่อผ่อนคลายอารมณ์เท่านั้นเอง เพียงเพื่อว่ามาแก้ปัญหาเฉพาะหน้า พุดง่าย ๆ เป็นอุบายแก้ปัญหาระยะสั้น ความจริงไม่ใช่การแก้แค้นะ เป็นการหลบปัญหาระยะสั้นๆ เท่านั้นเอง คำบริการกรมพุทธโธเป็นอุบายหลบปัญหา แต่มีใช้เป็นอุบายแก้ปัญหา

ส่วนหลักภาวนาจริงๆ นั้น ต้องมีอุบายสองหลักนี้ให้มันเคียงคู่กัน โอกาสไหนเราควรหลบ เราก็ต้องหลบ คือทำสมาธิสงบเอาไว้ โอกาสไหนเราควรพิจารณาด้วยปัญญา คือต่อสู้ พิจารณาให้เกิดความแยบคาย ก็ต้องพิจารณาต่อไป แต่หลักใหญ่คนเราจะอยู่ในความสงบนานๆ ไม่ได้ มันต้องตื่นขึ้น

มาให้ได้

พูดง่าย ๆ เหมือนชีวิตประจำวันเรา มีคนไหนบ้างไหม ที่ปกติแล้วจะนอนตั้งแต่เช้าถึงค่ำมืด หมายถึง ๑๒ ชั่วโมง เคยมีไหม ไม่มี ทำไม่ได้ การนอนถึงเวลามันอึดตัวมันต้องตื่น เอาเราคนเดียวเป็นตัวอย่าง มาสรุปเหตุผลง่าย ๆ ว่า วันหนึ่ง ๑๒ ชั่วโมง เรานอนกลางวันก็ชั่วโมง บางคนไม่นอนเลย หรือบางคนนอนนิดหน่อย แต่การตื่นตัวด้วยการทำงานตั้งแต่วันยังค่ำ เขาทำได้ เรียกว่าการพักผ่อนนี้มีเป็นส่วนน้อย การทำงานทางใจมีเป็นส่วนมาก

การภาวนาก็เหมือนกัน การพักผ่อนคือการทำสมาธิ ให้เป็นส่วนน้อยเอาไว้ แต่การทำงานทางปัญญาให้เป็นส่วนมาก แต่เดี๋ยวนี้เราส่วนใหญ่ งานพักผ่อนนี้พักผ่อนเป็น ทำสมาธิเป็น เมื่อทำสมาธิจิตสงบพอสมควรแล้ว จะมีงานอะไรทำต่อ ไม่มี ทำไม่ไม่มี เพราะเราไม่มีงานทำ ก็เหมือนคนตกงาน คนตกงานเขาเรียกว่าคนจน บางทีตื่นนอนขึ้นมาแล้วก็มานั่งงงอยู่อีก ทำอะไรไม่ได้เลย ไม่มีงานอะไรทำเลย นอกจากไปกินกาแฟแก้วสองแก้วแล้วก็นอนใหม่ นอนใหม่ตื่นขึ้นมาก็นั่งงงอยู่นั้นแหละ ทำอะไรไม่ได้ เพราะไม่มีงานทำ เรียกว่าคนตกงาน คนตกงานนี้

มีกำไรอะไรบ้างไหม ไม่มีอะไรเลย เป็นคนขาดทุนตลอดเวลา เรียกว่าคนเสียเวลาเปล่าๆ

อันนี้ฉันใด ในการภาวนาปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติตงงานหมาย ถึงอะไร คือทำสมาธิจิตสงบไปแล้วไม่มีปัญหาทำอะไรเลย มา หายใจหาความสุขเฉพาะตัวเอง หายใจเข้าก็มีความสุข หายใจ ออกก็มีความสุข นั่งก็มีความสุขเพลิดเพลिनประเดี้ยวประด้าว ตัวสมาธิเสื่อมไปก็หมดสภาพเท่านั้นเอง กำลังใจที่เกิดขึ้นจาก สมาธิที่มีอยู่นั้น เอาไปทำงานได้ไหม เอาไปทำงานอะไรไม่ได้ เพราะไม่มีปัญหาที่จะทำ ปัญหาไม่มี ไม่สามารถจะเอากำลัง ของสมาธิไปทำประโยชน์ได้เลย นี้เรียกว่าคนไม่รู้จักรักษาที่ ไม่มี ความฉลาด ปัญหาไม่มีเป็นอย่างนั้น กำลังไม่เต็มตัว จะหาเอา กำลังที่ไหนไปใช้ไม่ได้ จะมีความหมายอะไร

เหมือนกับว่าเรามีช้างฝูงหนึ่ง ช้างมีกำลังมหาศาล ถ้า เราฝึกให้ดีแล้วนี้ จะเอากำลังของช้างไปทำงานทำการหาเงิน หาทองได้ ไปลากซุงได้ แต่เราก็ไม่ฝึกทั้งที่ช้างก็มีอยู่ กำลังของ ช้างก็มีเหลือเฟือ แต่เราฝึกช้างไม่เป็น เอาไปเอามาก็เลี้ยงช้าง เสียอาหารเปล่าๆ กำไรที่จะเกิดขึ้นจากการเลี้ยงช้าง ผลงาน จากช้างก็ไม่ได้ ไม่มีแถมขาดทุนอีกต่างหาก

ม่วนใจ

- วัตถุประสงค์** : เผยแพร่มรดกกรรมของ หลวงพ่อทูล ขิปปปัญญา
สำหรับผู้ที่ปรารถนาความสุขในชีวิต (กามาวจร)
จนถึงผู้ที่มุ่งหวังมรรคผลนิพพาน (โยคาวจร)
- รายละเอียด** : หนังสือชุดใจ ลำดับที่ ๕ ถอดเทปจากธรรมเทศนา
ของหลวงพ่อทูล เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๐
ที่วัดป่าบ้านค้อ จ.อุดรธานี
- ISBN** : ๙๗๘-๖๑๖-๓๓๕-๖๙๗-๐
- พิมพ์ครั้งที่ ๑** : ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖
- จำนวนการพิมพ์** : ๑๐,๐๐๐ เล่ม
- ผู้จัดพิมพ์** : คณะศิษยานุศิษย์
- ถอดเทป** : พิศาศิณี วิมลไชยจิต
- ภาพปก** : Tanawat Pisanuwongse
- ภาพประกอบ** : ด.ช. ณัฏฐ์ นาวรัตน์พงษ์
- ลิขสิทธิ์** : ขอสงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอกหรือพิมพ์ซ้ำเนื้อหา
ในหนังสือเล่มนี้ กรุณาติดต่อ KPY USA หรือ
วัดชานพรานธัมมาราม

ข้อมูลการติดต่อ

San Fran Dhammaram Temple

2645 Lincoln Way, San Francisco, CA 94122

โทร. 1 (415) 753-0857

Website: watsanfran.org

E-mail: watsanfran@yahoo.com

KPY USA

19721 Scenic Drive, Redwood Valley, CA 95470

Website: kpyusa.org

E-mail: kpyusagroup@gmail.com

วัดป่าบ้านค้อ

ต.เขื่อน้ำ อ.บ้านฝ่อ จ.อุดรธานี 41160

โทร. (042) 250-730-1

Website: watpabankoh.com

E-mail: watbankoh@yahoo.com

หนังสือธรรมะ ชุดใจ

๑) แต่งใจ	แต่งอย่างไร...จะให้เธอรู้
๒) สองใจ	รักที่เสียดายน้อง
๓) รู้ใจ	ไม่ต่างอะไรกับวันวาน
๔) ขอใจ	ชั่วฟ้าดินสลาย
๕) ม่วนใจ	รักแล้วรักเลย
๖) เปรี้ยวใจ	บอด...จึงชอกช้ำ
๗) คู่ใจ	คู่แท้ชั่ววันริ้นดร์
๘) ถอนใจ	สิ้นสุดกันที
๙) ใจเออย	อย่าลืมนฉัน
๑๐) นอกใจ	รักนี้เพื่อเธอ

ผู้ใดมีความประสงค์จะสมทบทุนในการจัดพิมพ์หนังสือ
เล่มต่อไป กรุณาติดต่อ soratya@yahoo.com บัญชีออมทรัพย์
ธนาคารกรุงเทพ เลขที่บัญชี ๖๕๐-๐-๑๒๗๗๔-๘

